

Inpassingsplan | Toelichting

Broekgraaf 1 te Herwijnen

Rijksoverheid

Datum: 23 juni 2020

Projectnummer: 160239.03

ID: NL.IMRO.

INHOUD

TOELICHTING

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Begrenzing plangebied	3
1.3	Vigerend bestemmingsplan	4
1.4	Leeswijzer	6
2	Planbeschrijving	7
2.1	Huidige situatie	7
2.2	Nationaal belang en locatiekeuze	8
2.3	Toekomstige situatie	10
3	Beleidskader	13
3.1	Rijksbeleid	13
3.2	Provinciaal beleid	16
3.3	Regionaal beleid	20
3.4	Gemeentelijk beleid	21
4	Milieuaspecten	25
4.1	Milieueffectrapportage	25
4.2	Bodem	25
4.3	Geluid (rail)verkeerslawaaï	27
4.4	Luchtkwaliteit	28
4.5	Bedrijven en milieuzonering	29
4.6	Externe veiligheid	31
5	Overige aspecten	35
5.1	Flora en fauna	35
5.2	Archeologie	37
5.3	Cultuurhistorie	38
5.4	Water	40
5.5	Gezondheid	43
5.6	Verkeer en parkeren	45
5.7	Economische uitvoerbaarheid	45
6	Wijze van bestemmen	46
6.1	Algemeen	46
6.2	Dit rijksinpassingsplan	48

7	De procedure	49
7.1	Rijkscoördinatieregeling	49
7.2	Informatievoorziening/communicatie	49
7.3	Overleg	50
7.4	Zienswijzen	50

Bijlagen

- Bijlage 1: Radarverstoringsgebieden Herwijnen (zone 75 km en zone 15 km), Rijksvastgoedbedrijf
- Bijlage 2: TNO (11 december 2012), Memo Lage hoogte dekking
- Bijlage 3: Rijksvastgoedbedrijf (4 februari 2020), Locatieonderzoek zuidelijke SMART-L radar
- Bijlage 4: Tebodin (7 december 2015), Verkennend en actualiserend bodemonderzoek, documentnummer: 16215001
- Bijlage 5: Omgevingsdienst Rivierenland (3 november 2016), 5.1.2e kenmerk: 021472086
- Bijlage 6: PJ Milieu BV (1 oktober 2012), Asbestinventarisatie, kenmerk: 1133102K
- Bijlage 7: SAB (20 februari 2019), Quick scan natuur Herwijnen, 5.1.2e projectnummer: 160239.03
- Bijlage 8: Waterschap Rivierenland (12 februari 2019). Digitale Watertoets, Broekgraaf 1 te Herwijnen. Dossiercode: 20190212-9-19852.
- Bijlage 9: TNO (24 april 2020). Prognose geluidbelasting SMART-L-radar Herwijnen. Projectnummer: 060.40668
- Bijlage 10: Rijksvastgoedbedrijf, Atelier Rijksbouwmeester (13 februari 2019). Welstandadvies radartoren Herwijnen. Briefkenmerk: 704371
- Bijlage 11: Thales Nederland B.V. (4 oktober 2016). Engineering Analysis Report SMART-L EWC GB. Document nummer: 0026~H0203~9505301286_EAR_715_NLD
- Bijlage 12: TNO (2019), Stralingsgevaar Radarinstallatie Herwijnen. Referentie: DHW-2019-100320757. 8 april 2019
- Bijlage 13: TNO (januari 2020), Evaluatie van gezondheidsaspecten voor RF-velden afkomstig van de voorgenomen SMART-L radar te Herwijnen. Rapportnummer: TNO 2020 R10094.
- Bijlage 14: TÜV Rheinland (2 oktober 2019), Metingen elektromagnetische velden.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de Broekgraaf 1 in Herwijnen (gemeente West Betuwe) bevond zich tot voor kort een voormalig radarstation van Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL). Het ministerie van Defensie heeft de locatie aangekocht en wil deze locatie eveneens gaan gebruiken als radarstation. De radarfunctie die nu nog in Nieuw Milligen staat, gaat verplaatst worden naar Herwijnen. Het blijkt dat plaatsing van een nieuwe radar op deze locatie leidt tot een significante verbetering van de radardekking in Nederland en daarmee een nationaal belang dient. De bebouwing inclusief de huidige radar is inmiddels gesloopt. Het nieuwe militaire radarstation zal op dezelfde locatie worden gebouwd. Er zal geen bijkomende bebouwing worden gerealiseerd.

De ontwikkeling is in strijd met het geldende bestemmingsplan 'Buitengebied 2012'. In dit bestemmingsplan heeft de locatie de bestemming 'Bedrijf'. Echter, conform artikel 2.6.9 van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)¹ dient een terrein waar een militair radarstation is voorzien bij de eerstvolgende planwijziging de bestemming 'Maatschappelijk - militaire zend- en ontvangstinstallatie' te krijgen.

Het ministerie van Defensie heeft op 22 april 2016 bij de voormalige gemeente Lingewaal (thans: gemeente West Betuwe) een principeverzoek ingediend om mee te werken aan een bestemmingsplanwijziging. Het college van de voormalige gemeente Lingewaal heeft aangegeven positief tegenover het verzoek te staan. Hiertoe is eind 2016 een ontwerpbestemmingsplan ter visie gelegd. Tot vaststelling van het bestemmingsplan is het echter niet gekomen. Op 11 oktober 2018 heeft de gemeenteraad van de (voormalige) gemeente Lingewaal besloten het ontwerpbestemmingsplan niet vast te stellen. De overweging om het bestemmingsplan niet vast te stellen, is gelegen in het feit dat vaststelling naar de mening van de raad, niet in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening en een goed woon- en leefklimaat. In paragraaf 2.2 (Toekomstige situatie) wordt de motivering van de raad verder toegelicht en van een antwoord voorzien. Vanwege het nationaal belang dat gemoeid is met de ontwikkeling van het radarstation heeft het rijk besloten het instrument van de rijkscoördinatieregeling in te zetten. Hiermee is het rijk niet langer afhankelijk van de medewerking van de gemeente en stelt het zelf de ruimtelijke kaders vast voor plannen waar nationale belangen mee gemoeid zijn. In paragraaf 7.1 wordt hier nader op ingegaan.

Voorliggend inpassingsplan voorziet in een nieuw planologisch-juridisch kader voor de Broekgraaf 1 in Herwijnen.

1.2 Begrenzing plangebied

Het plangebied bevindt zich in het buitengebied van de gemeente West Betuwe, ten noorden van de kern Herwijnen. Het betreft het perceel aan de Broekgraaf 1. In de directe omgeving bevinden zich enkel agrarische graslanden. Op de navolgende afbeeldingen zijn de globale ligging en begrenzing van het plangebied weergegeven. De

¹ Zie ook de NotaBene op pagina 6

exacte begrenzing van het plangebied is op de verbeelding van dit inpassingsplan weergegeven.

Globale ligging plangebied (bron: Google Maps)

Globale begrenzing plangebied (NB situatie 2016) (bron: Google Maps)

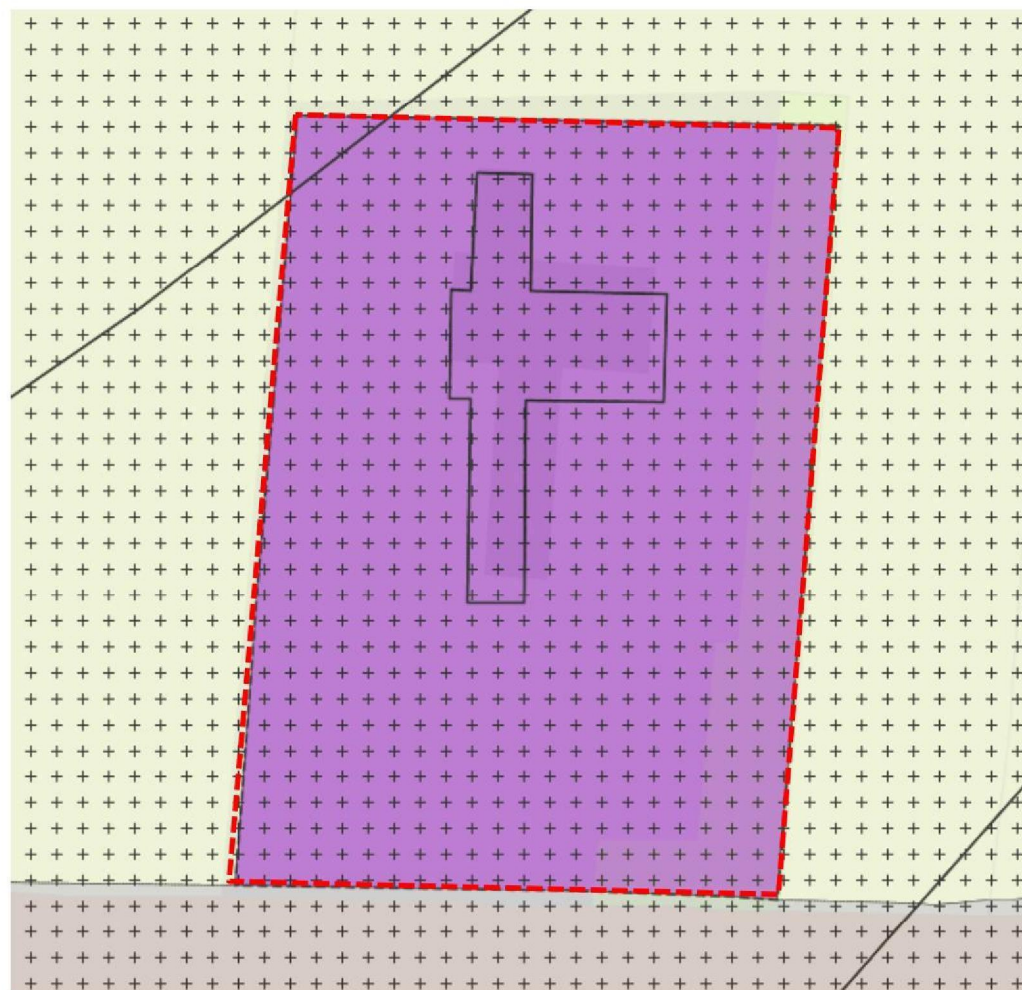
1.3 Vigerend bestemmingsplan

Op dit moment geldt voor het plangebied het Reparatieplan Bestemmingsplan Buitengebied 2014 (vastgesteld d.d. 21 mei 2014). Dit bestemmingsplan is een gedeeltelijke herziening van het bestemmingsplan Buitengebied 2012 van de gemeente Lingewaal. Het bestemmingsplan Buitengebied 2012 blijft van kracht. Wel vervangen de regels

van het Reparatieplan Bestemmingsplan Buitengebied 2014 de regels van het bestemmingsplan Buitengebied 2012 en kunnen worden gelezen in samenhang met de verbeelding van het bestemmingsplan Buitengebied 2012 en de verbeelding van het Reparatieplan Bestemmingsplan Buitengebied 2014.

Het bestemmingsplan 'Buitengebied 2012' is vastgesteld door de gemeenteraad van de voormalige gemeente Lingewaal (thans: West Betuwe) op 9 oktober 2012.

Op grond van het geldende planologisch regime hebben de gronden de bestemming 'Bedrijf'. De navolgende afbeelding toont een uitsnede van de verbeelding van het geldende bestemmingsplan.

Uitsnede verbeelding vigerend bestemmingsplan 'Buitengebied 2012' met globale aanduiding plangebied

Voor het plangebied geldt daarnaast het bestemmingsplan 'Buitengebied Parapluplan Nieuwe Hollandse Waterlinie'. Dit bestemmingsplan is vastgesteld door de gemeenteraad van de voormalige gemeente Lingewaal (thans: West Betuwe) op 10 december 2015. De regels uit dit vigerende bestemmingsplan zijn overgenomen in dit nieuwe inpassingsplan.

Strijdigheid met vigerend bestemmingsplan

De initiatiefnemer is voornemens op de locatie een militair radarstation te realiseren. Op grond van artikel 2.6.9 van het Barro moet een terrein waar een militair radarsta-

tion is voorzien de bestemming 'Maatschappelijk - militaire zend- en ontvangstinstallatie' krijgen².

1.4 Leeswijzer

Dit inpassingsplan bestaat uit een verbeelding, regels en een toelichting. De toelichting is opgebouwd uit zeven hoofdstukken. Het volgende hoofdstuk (hoofdstuk 2) beschrijft de bestaande en toekomstige situatie. Hoofdstuk 3 geeft een overzicht van het ruimtelijke beleidskader van de verschillende overheden waaraan het plan moet voldoen. Hoofdstuk 4 bevat de milieuaspecten en hoofdstuk 5 de omgevingsaspecten van het plan. De toelichting besluit met hoofdstukken over de opbouw en uitleg van de planregels (hoofdstuk 6) en de procedure, waaronder het gevoerde overleg over het plan (hoofdstuk 7).

² NB: Met de laatste wijziging van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (5.1.2e voorjaar 2020) zal de verplichting een radarstation te bestemmen als 'militaire zend- en ontvangstinstallatie' vervallen. Dit houdt verband met het toevoegen van de radarstations van Schiphol aan het systeem van radarstations zoals die worden beschermd via het Barro. Dit biedt ruimte om de civiele radarstations dezelfde planologische bescherming te bieden als de militaire stations. In dit inpassingsplan blijft de bestemming 'militaire zend- en ontvangstinstallatie' bestaan.

2 Planbeschrijving

2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt aan de Broekgraaf 1, ten noorden van de kern Herwijnen, in de gemeente West Betuwe. De omgeving bestaat enkel uit agrarische graslanden. Het plangebied is ongeveer voor de helft verhard. De bebouwing heeft een oppervlakte van zo'n 500 m² en betreft een voormalig radarstation van Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL). De verschillende ruimtes waren in gebruik als: magazijn, extractorzaal, zenderzaal, kantine, kantoor, opslag, luchtbehandeling, werkplaats, etc. Het onverharde deel van het terrein betreft bomen en gras. Navolgende afbeelding toont de bebouwing van het voormalige radarstation. Deze bebouwing is inmiddels gesloopt.

Op navolgende afbeelding is een impressie weergegeven van de huidige situatie in het plangebied.

Impressie huidige/voormalige situatie (bron: De Gelderlander /

5.1.2a

In Nederland staan verschillende militaire en civiele radarfuncties die gebruikt worden voor de vliegveiligheid en nationale veiligheid. De radarinstallaties van het ministerie van Defensie hebben een aantal functies. De radarfuncties in Wier en Nieuw-Milligen ondersteunen de gevechtsleiding onder andere bij het uitvoeren van hun luchtruimbewakingstaken in het kader van het waarborgen van de (inter)nationale veiligheid en zijn in die zin van nationaal belang. De radarfunctie in Nieuw-Milligen wordt verplaatst naar onderhavige locatie in Herwijnen.

2.2 Nationaal belang en locatiekeuze

Op grond van artikel 97 van de Grondwet is de krijgsmacht belast met de verdediging en de bescherming van de belangen van het Koninkrijk, alsmede met de handhaving en de bevordering van de internationale rechtsorde. Een goede landelijke militaire radardekking is hiervoor essentieel.

Uit een op verzoek van Defensie in 2010 door TNO uitgevoerde studie³ is gebleken dat de lage-hoogte-dekking van de luchtverdedigingsradar op de locatie Wier op orde is. De lage-hoogte-dekking van het systeem in Nieuw-Milligen laat echter sterk te wensen over. De oorzaak van de slechte dekkingsgraad wordt vooral veroorzaakt door de westelijke rand van de Veluwe. De terreinhoogte in dat gebied is ten opzichte van de radarhoogte zodanig hoog dat het een goede lage-hoogte-dekking richting het oosten onmogelijk maakt.

Ook in zuidwestelijke richting is de lage-hoogte-dekking gebrekkig, hier veroorzaakt door de Utrechtse Heuvelrug.

In de tijd dat de beide oude radarsystemen waren geplaatst (jaren 70), werd de slechte dekkingsgraad nog niet als bezwaarlijk gezien, aangezien de primaire interesse in die tijd uitging naar Russische langeafstand bommenwerpers die op aanzienlijke hoogte vlogen.

In het verloop van de tijd is dit dreigingspatroon echter gewijzigd naar laag vliegende gevechtsvliegtuigen en bommenwerpers, waarbij de slechte lage-hoogte-dekking van de radar in Nieuw Milligen door Defensie steeds meer als een belangrijke tekortkoming werd gezien.

Bij de start van het materieelproject voor de vervanging van beide radarsystemen heeft CLSK TNO gevraagd een onderzoek uit te voeren naar de mogelijkheden om de lage-hoogte-dekking van de radar in Nieuw Milligen te verbeteren⁴. Uit dat onderzoek is gebleken dat een masthoogte van minimaal 60 meter noodzakelijk is om de radar over de Veluwe heen te kunnen laten kijken, echter ook in die situatie blijft de lage-hoogte-dekking beperkt. Tevens is een toren van een dergelijke hoogte vanuit operationeel oogpunt ongewenst. Naast het aanpassen van de hoogte waarop zich de ra-

³ TNO (2010), Performance assessment of the Dutch MPR systems. TNO-DV 2010 A325 d.d. 12 oktober 2010.

⁴ TNO (2012), Memo Lage hoogte dekking MPR-opvolger Nieuw Milligen. 11 december 2012.

darantenne bevindt is het aantal middelen om de dekking te verbeteren zeer beperkt dan wel zeer kostbaar.

Op basis van deze conclusie is Defensie op zoek gegaan naar mogelijke alternatieve locaties voor de nieuwe luchtverdedigingsradar, waar met name de lage-hoogte-dekking beter is dan op de locatie Nieuw Milligen.

Kort na het TNO onderzoek bleek het radarterrein van de Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) te Herwijnen beschikbaar te komen. Defensie heeft TNO daarop gevraagd een vergelijkingsrapport⁵ voor de situaties van een luchtverdedigingsradar op Nieuw Milligen of op Herwijnen te maken. Uit dit onderzoek is gebleken dat de radardekking op lage hoogte voor Herwijnen aanzienlijk beter is dan die van een radar op Nieuw Milligen. De dekkingssituatie voor Herwijnen blijkt zelfs beter te zijn dan die voor Wier.

In 2010 is de radarlocatie Herwijnen van de Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) al een keer genoemd in een rapport⁶ van een Interdepartementale projectgroep Radardekking, onder verantwoordelijkheid van de Stuurgroep Nationale Veiligheid (SNV). In dit rapport is ingegaan op de wens voor een optimaal radarnetwerk voor zowel een optimale lage-hoogte-dekking, maar ook omwille van het rijksbrede belang voor meer ruimte voor windenergie en hoogbouw.

Plaatsing van een nieuwe luchtverdedigingsradar op Herwijnen levert dan ook niet alleen een aanzienlijk betere lage-hoogte-dekking, maar biedt bovendien ruimere mogelijkheden voor de plaatsing van windmolenparken.

In 2015 heeft Defensie het terrein bij Herwijnen van LVNL overgekocht.

2.2.1 Onderzoek naar alternatieve locaties

Op verzoek van het parlement is in opdracht van de staatssecretaris van Defensie in 2019 een onderzoek⁷ uitgevoerd om vast te stellen of er eventueel alternatieve locaties voor het radarstation in Herwijnen zouden zijn. Het onderzoek heeft opgeleverd dat er wel enkele denkbare alternatieve operationeel acceptabele locaties te vinden zijn. Deze locaties bevinden zich globaal in het gebied tussen de plaatsen Nieuwpoort en Meerkerk in de noordelijke Alblasserwaard op de grens met de Vijfheerenlanden. Ten opzichte van de locatie Herwijnen zijn de gemiddelde afstanden naar woonbestemmingen iets groter, maar het betreft geen significante verschillen. De fysieke ligging van de denkbare alternatieve locaties is ongunstiger dan Herwijnen omdat ze niet direct aan ontsluitingswegen zijn gelegen. Mogelijk zal de bodemgesteldheid ook minder gunstig zijn. Daarnaast zal de tijd die gemoeid zal zijn met het voorbereiden van de bouw groter zijn dan in Herwijnen vanwege de bestaande eigendomssituatie en de planologische omstandigheden. Gelet op deze uitkomsten van het onderzoek, wordt de keuze voor Herwijnen als meest geschikte locatie voor het nieuwe radarstation bevestigd. Voor het volledige locatieonderzoek wordt verwezen naar de bijlage bij dit inpassingsplan.

⁵ TNO (2013), Memo Radardekking MPR, 8 mei 2013.

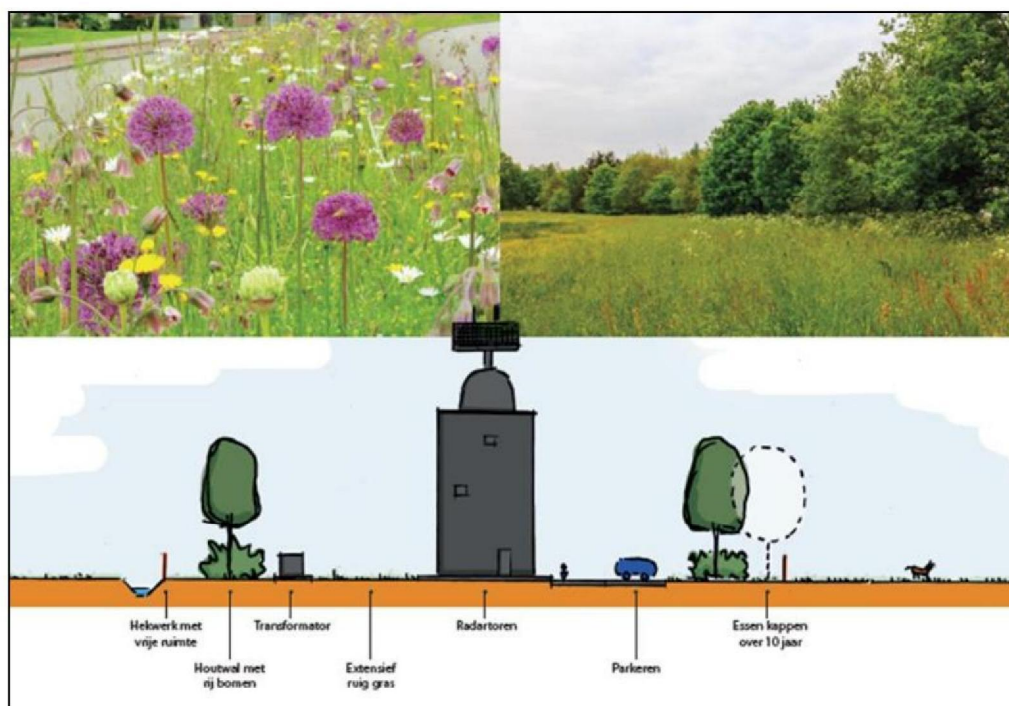
⁶ Concept Rapport projectgroep radardekking, 20 mei 2010.

⁷ Rijkvastgoedbedrijf (2020), Locatieonderzoek zuidelijke SMART-L radar, 4 februari 2020.

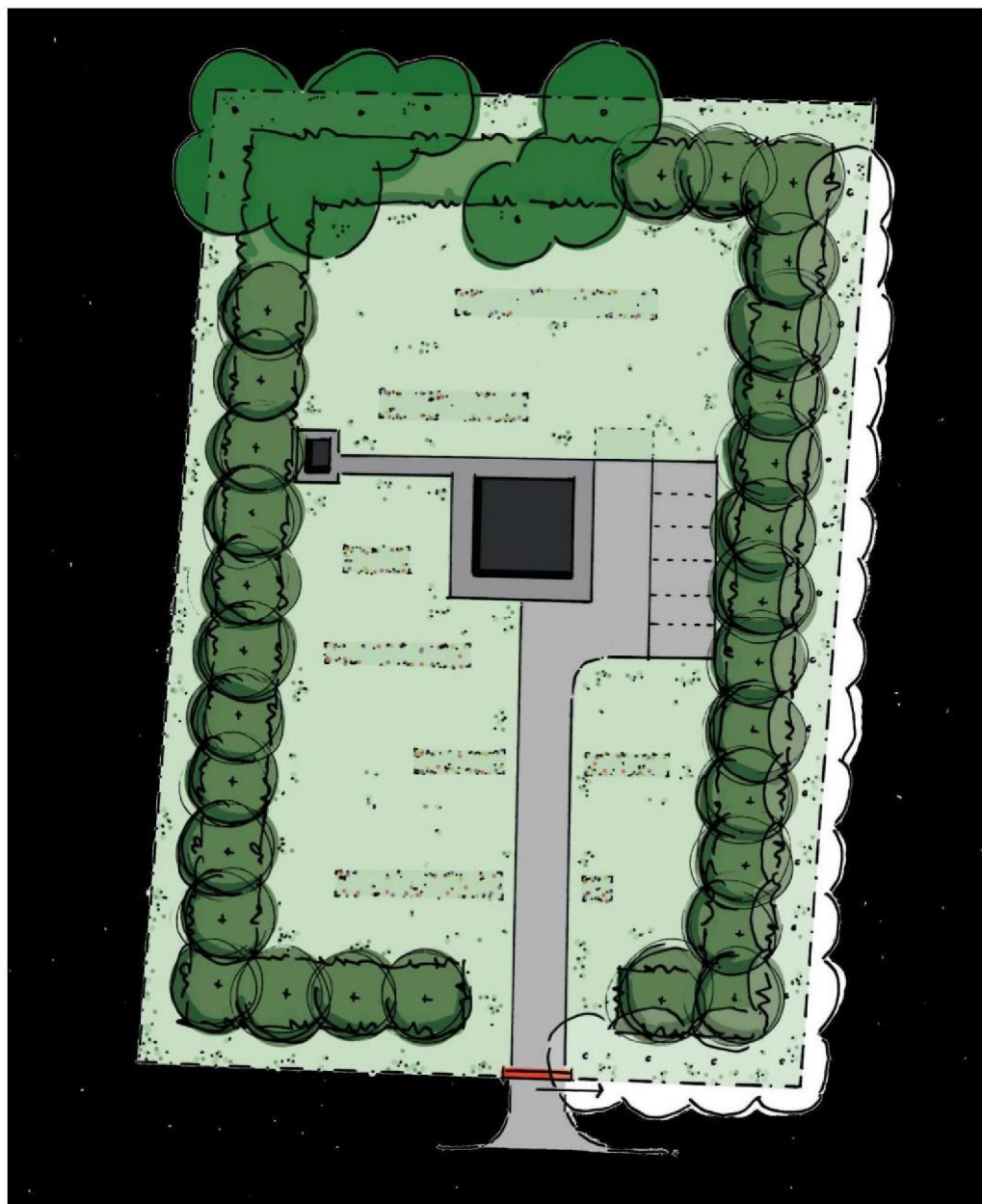
2.3 Toekomstige situatie

Het nieuwe militaire radarstation zal op dezelfde locatie worden gebouwd als het oude. De hoogte bedraagt maximaal 30 m over het gehele bouwvlak. Er zal geen bijkomende bebouwing worden gerealiseerd. Het bouwvlak is overigens verkleind ten opzichte van de huidige planologische situatie en ligt enkel op de radartoren en het transformatorgebouw.

Op navolgende afbeeldingen is een impressie weergegeven van de toekomstige situatie. De bebouwing op deze afbeelding is indicatief. De uiteindelijke nieuwbouw kan op ondergeschikte punten verschillen; echter binnen de kaders van dit inpassingsplan.

Impressie toekomstige situatie (bron: Rijksvastgoedbedrijf)

Impressie toekomstige situatie (bron: Rijksvastgoedbedrijf / 5.1.2e

Wat betreft de buitenruimte kan worden gesteld dat de huidige verhardingen (o.a. ontsluitingsweg) zoveel mogelijk gehandhaafd en hergebruikt worden. De bestaande groenstroken worden verwijderd. Naast het hekwerk komt een vrije zone van 4 meter breed, bestaande uit gras. Daarbinnen wordt een houtwal met bomen gerealiseerd, die de nieuwe radarpost uit het zicht neemt.

Het binnenterrein wordt sober ingericht met extensief gemaaid ruig gras, aangevuld met enkele stroken met een bloembollenmengsel (geschikt voor extensieve bermen) om de biodiversiteit te vergroten.

In zijn openbare vergadering van 11 oktober 2018 heeft de gemeenteraad van de voormalige gemeente Lingewaal besloten het destijds opgestelde bestemmingsplan 'Broekgraaf 1', waarmee, vanwege het nationaal belang, reeds werd beoogd aan het gelijknamige perceel de bestemming 'maatschappelijk – militaire zend- en ontvangstinstallatie' toe te kennen, niet vast te stellen. Daarbij was de raad primair van mening

dat de bouwhoogte van 30 m in het bestemmingsplan niet gekoppeld was aan een maximaal bebouwingspercentage en dat daarom voor het totale aangegeven bouwvlak een bouwhoogte zou kunnen worden gerealiseerd van 30 meter. Een bouwhoogte van 30 m over het gehele bouwvlak achtte de raad onaanvaardbaar.

In onderhavig inpassingsplan is hieraan tegemoet gekomen door het bouwvlak ten opzichte van de huidige planologische situatie én ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan 'Broekgraaf 1' uit 2018, te verkleinen. Hiermee omvat het bouwvlak uitsluitend de footprint van de beoogde radartoren, alsmede het transformatiegebouw en kan ook uitsluitend op die locatie een maximale bouwhoogte van 30 m worden gerealiseerd.

Daarnaast was de raad van mening dat met de komst van een radarstation niet alleen de locatie van het radarstation, maar ook het radarverstoringsgebied in de overwegingen had moeten worden betrokken.

In dat kader kan worden gesteld dat rondom de radarfuncties van het ministerie van Defensie toetsingsgebieden zijn aangewezen. Deze gebieden zijn beschreven in de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (Rarro; zie ook afbeeldingen op pagina 15). De toetsingsplicht verschilt voor windturbines enerzijds en gebouwen en andere bouwwerken anderzijds. Dit is nodig, omdat windturbines een grotere kans hebben radars te verstoren. Plannen voor windturbines zijn toetsingsplichtig wanneer zij zijn gepland op een afstand van minder dan 75 kilometer van één van de radarposten en indien de tiphoogte van de wieken de opstelhoogte van die radarinstallatie met een bepaalde hoogte overstijgt.

Plannen voor gebouwen en bouwwerken zijn toetsingsplichtig indien zij zijn voorzien binnen 15 kilometer van een radarfunctie en indien de hoogte het opstelpunt van de radarinstallatie met een bepaalde hoogte overstijgt.

Voor Herwijnen geldt dat de laagste toetsingshoogte van de 15 km zone zonder meer een bouwhoogte toelaat van 30 meter.

3 Beleidskader

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 *Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)*

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) van kracht geworden. De SVIR actualiseert het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid als gevolg van nieuwe politieke accenten en veranderende omstandigheden zoals de economische crisis, klimaatverandering en toenemende regionale verschillen onder andere omdat groei, stagnatie en krimp gelijktijdig plaatsvinden. De structuurvisie geeft een nieuw, integraal kader voor het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau.

De visie is vernieuwend in de zin dat ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur sterker dan voorheen met elkaar verbonden worden. De structuurvisie vervangt daarvoor de Nota Ruimte, de Structuurvisie Randstad 2040, de Nota Mobiliteit, de Mobiliteits-Aanpak, de Structuurvisie voor de Snelwegomgeving en de ruimtelijke doelen en afspraken in de PKB Tweede structuurschema Militaire terreinen, de Agenda Land-schap, de Agenda Vitaal Platteland en Pieken in de Delta. De Structuurvisie Nationaal Waterplan blijft in zijn huidige vorm als uitwerking van de SVIR bestaan.

In de structuurvisie schetst het Rijk de ambities voor concurrentiekracht, bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid tot 2040 (lange termijn) en doelen, belangen en opgaven tot 2028 (middellange termijn). De centrale visie wordt uiteengezet in drie hoofddoelstellingen voor de middellange termijn (2028), namelijk "concurrerend, bereikbaar en leefbaar&veilig". Voor de drie rijksdoelen zijn de onderwerpen van nationaal belang benoemd waarmee het Rijk aangeeft waarvoor het verantwoordelijk is en waarop het resultaten wil boeken.

De SVIR onderscheidt in het verlengde van de drie hoofddoelen 13 Nationale belangen die gezamenlijk het nationale ruimtelijke beleid vormgeven. Als Nationaal belang 12 wordt 'Ruimte voor militaire activiteiten' onderscheiden. Als eerste regel wordt onderkend 'de locaties voor militaire activiteiten ten behoeve van de krijgsmacht vormen bij uitstek een nationale verantwoordelijkheid. Het doel van het ruimtelijk beleid is voor deze activiteiten voldoende ruimte te bieden voor locaties voor gereedstelling en instandhouding'. Radarstations vallen nadrukkelijk onder dit nationale belang zo blijkt uit een volgende passage: 'Defensie heeft zeven radarstations in gebruik. Deze vervullen taken voor zowel het militaire apparaat (verkeers- en gevechtsleiding) als voor de nationale veiligheid'.

Toetsing

Dit inpassingsplan voorziet in de bestemmingswijziging en wijziging van het planologisch regime van het perceel aan de Broekgraaf 1 in Herwijnen. Het perceel krijgt de bestemming 'Maatschappelijk - militaire zend- en ontvangstinstallatie'.

Dit initiatief is geheel in lijn met de uitgangspunten van de SVIR. Aangezien locaties voor militaire activiteiten een nationale verantwoordelijkheid vormen, is een inpas-

singsplan indien een normaal bestemmingsplan niet mogelijk is, de voor de hand liggende optie.

3.1.2 **Besluit algemene regels ruimtelijke ordening** 5.1.2e

Het kabinet heeft in de hiervoor genoemde Structuurvisie vastgesteld dat voor een beperkt aantal onderwerpen de bevoegdheid om algemene regels te stellen zou moeten worden ingezet. Het gaat om de volgende nationale belangen: Rijkswaagen, Project Mainportontwikkeling Rotterdam, Kustfundament, Grote rivieren, Waddenzee en waddengebied, Defensie, Hoofdwegen en hoofdspoorwegen, Elektriciteitsvoorziening, Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen, Ecologische hoofdstructuur, Primaire waterkeringen buiten het kustfundament, IJsselmeergebied (uitbreidingsruimte) en Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

De SVIR bepaalt welke kaderstellende uitspraken zodanig zijn geformuleerd dat deze bedoeld zijn om beperkingen te stellen aan de ruimtelijke besluitvormingsmogelijkheden op lokaal niveau. Ten aanzien daarvan is een borging door middel van normstelling, gebaseerd op de Wro, gewenst. Die uitspraken onderscheiden zich in die zin dat van de provincies en de gemeenten wordt gevraagd om de inhoud daarvan te laten doorwerken in de ruimtelijke besluitvorming. Zij zijn dus concreet normstellend bedoeld en worden geacht direct of indirect, d.w.z. door tussenkomst van de provincie, door te werken tot op het niveau van de lokale besluitvorming, zoals de vaststelling van bestemmingsplannen c.q. inpassingsplannen. In onderhavige situatie kan in dit kader worden gesteld dat de gemeenteraad van de voormalige gemeente Lingewaal het ontwerpbestemmingsplan voor de radarfunctie in 2018 niet heeft vastgesteld.

Door de nationale belangen vooraf in plannen te borgen, wordt met het 5.1.2e bijgedragen aan versnelling van de besluitvorming bij ruimtelijke ontwikkelingen en vermindering van de bestuurlijke drukte.

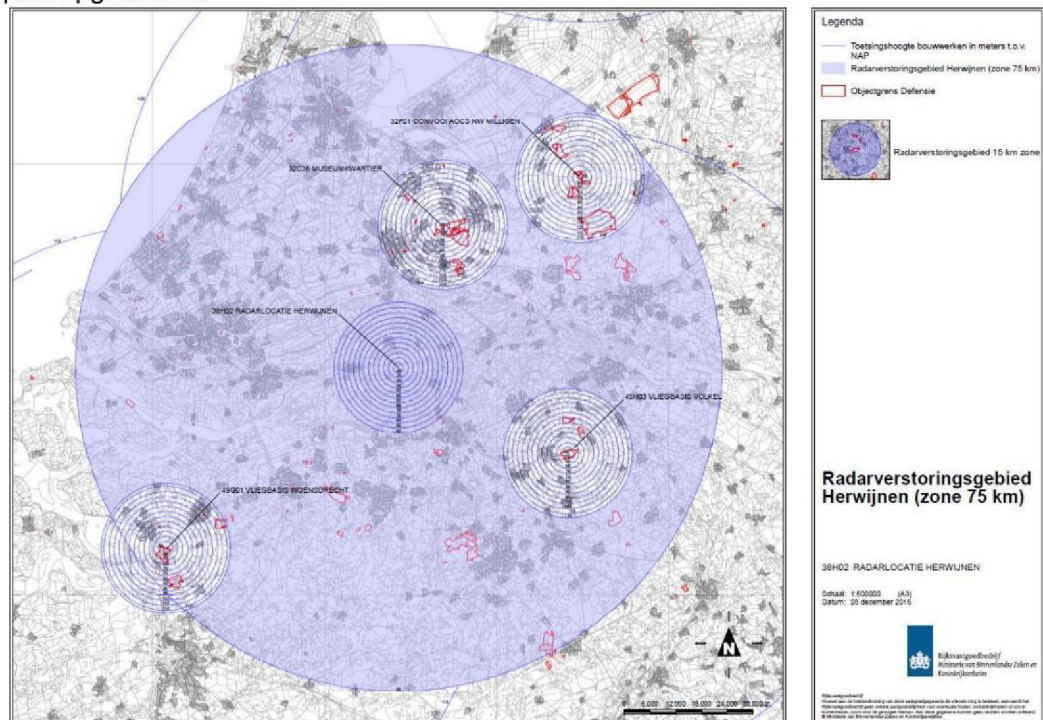
Toetsing

Dit inpassingsplan voorziet in de bestemmingswijziging en wijziging van het planologisch regime van het perceel aan de Broekgraaf 1 in Herwijnen. In het geldende bestemmingsplan heeft de locatie de bestemming 'Bedrijf'. Conform artikel 2.6.9 van het 5.1.2e dient een terrein waar een militair radarstation is gelegen bij de eerstvolgende planwijziging de bestemming 'Maatschappelijk - militaire zend- en ontvangstinstallatie' te krijgen. Deze bestemming is opgenomen in dit inpassingsplan⁸.

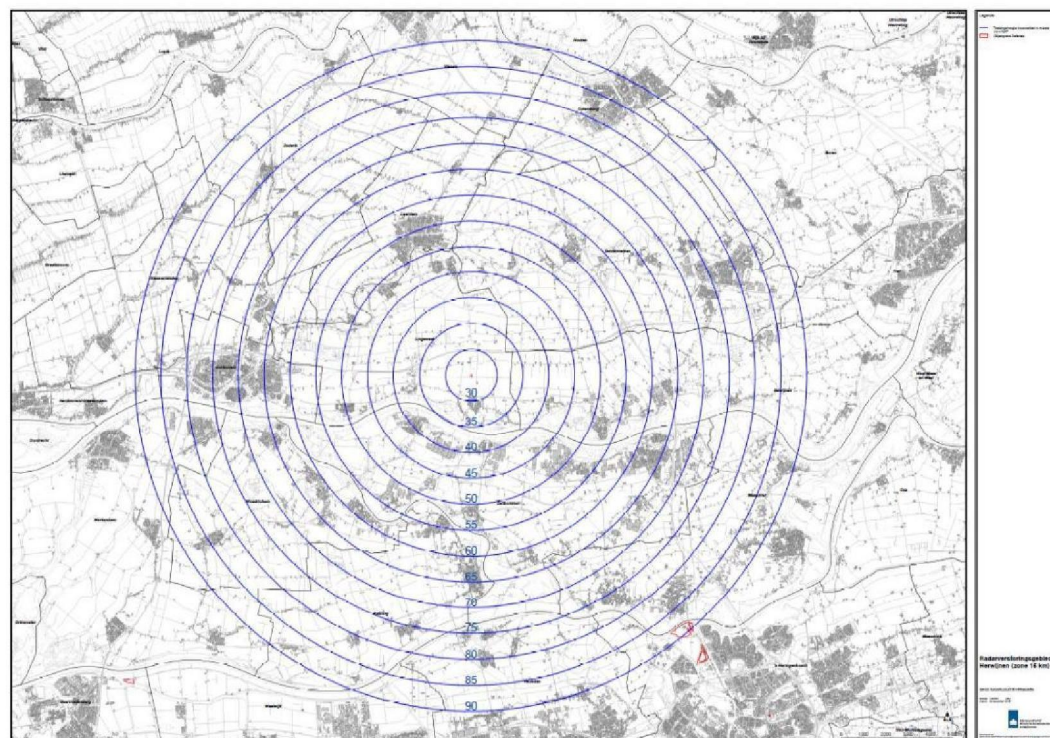
In artikel 2.6.9 is tevens geregeld dat er voor radarstations radarverstoringsgebieden gelden. Binnen een radarverstoringsgebied mogen geen bouwwerken mogelijk worden gemaakt die vanwege de hoogte onaanvaardbare gevolgen kunnen hebben voor de werking van de radar. Er zijn twee radarverstoringsgebieden, één met een zone 75 km en één met een zone van 15 km. De binnenste cirkel van 15 km geldt voor bouwwerken en windturbines en betreft een toetsingshoogte en geen verbodszone. De cirkel van 75 km geldt alleen voor windturbines en betreft eveneens een toetsingszone.

⁸ Zie ook de NotaBene op pagina 6

Deze radarverstoringsgebieden hoeven vanwege bovengenoemde normen in **5.1.2e** niet te worden opgenomen in de planregels van dit inpassingsplan. Op de navolgende afbeeldingen zijn de radarverstoringsgebieden (zone 75 km en zone 15 km) van het radarstation weergegeven. De afbeeldingen zijn tevens als bijlage bij dit inpassingsplan opgenomen.

Toetsingshoogte bouwwerken in meters t.o.v. N.A.P. radarverstoringsgebied Herwijnen (zone 75 km)

Toetsingshoogte bouwwerken in meters t.o.v. N.A.P. radarverstoringsgebied Herwijnen (zone 15 km)

3.1.3 Ladder voor duurzame verstedelijking (Bro 3.1.6 tweede lid)

Vanuit het rijk wordt een zorgvuldig gebruik van de schaarse ruimte bevorderd. Hiervoor is de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd en als procesvereiste opgenomen in artikel 3.1.6 lid 2 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Het doel dat hiermee wordt beoogd is het stimuleren van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik en het bewerkstelligen van een goede ruimtelijke ordening, onder meer door een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden, het bevorderen van vraaggerichte programmering en het voorkomen van overprogrammering. Met de ladder wordt een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke besluiten nastreefd. Een nieuwe stedelijke ontwikkeling moet daarom altijd worden afgewogen en gemotiveerd. Daarbij moet een beschrijving worden gegeven van de behoefte aan de betreffende ontwikkeling. Indien de ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied mogelijk wordt gemaakt, dient te worden gemotiveerd waarom de ontwikkeling niet binnen bestaand stedelijk gebied wordt voorzien.

Toetsing

In dit geval is sprake van een bestemmingswijziging van 'Bedrijf' naar 'Maatschappelijk - militaire zend- en ontvangstinstallatie'. De bestaande bebouwing is inmiddels gesloopt en er wordt op dezelfde locatie een nieuw radarstation gebouwd. De huidige bestemming (Bedrijf) laat deze functie reeds toe, maar komt niet overeen met de bestemming (Maatschappelijk) die aan deze functie conform het **5.1.2e** moet worden gegeven⁹. Gesteld kan worden dat er met dit inpassingsplan dan ook geen sprake is van nieuw (planologisch) ruimtebeslag. Het plan is evenmin aan te merken als een stedelijke ontwikkeling en hoeft daarom niet te worden getoetst aan de ladder voor duurzame verstedelijking.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Omgevingsvisie Gelderland

Op 1 januari 2018 hebben Provinciale Staten de Omgevingsvisie Gelderland geconsolideerd. De Omgevingsvisie Gelderland richt zich formeel op de komende vijf tot tien jaar, maar kijkt ook naar de langere termijn.

De provincie heeft in de Omgevingsvisie twee doelen gedefinieerd. Het zijn doelen die de rol en kerntaken van de provincie als middenbestuur benadrukken.

1 Een duurzame economische structuurversterking.

Een gezonde economie met een aantrekkelijk vestigingsklimaat vraagt om sterke steden en een vitaal landelijk gebied met voldoende werkgelegenheid. Het streven is om de concurrentiekracht van Gelderland te vergroten door het duurzaam versterken van de ruimtelijk-economische structuur. Deze versterking van de economie gebeurt in een andere context dan een aantal jaar geleden. Na de internationale economische recessie wordt de komende jaren weer economische groei

⁹ Zie ook de NotaBene op pagina 6

verwacht. Huidige trends en ontwikkelingen vergen een andere aanpak bij versterking van de economie. Wat blijft is het denken in termen van beheer en ontwikkeling van bestaande werklocaties.

2 Het borgen van de kwaliteit en veiligheid van onze leefomgeving.

Dit doel betekent vooral:

- a ontwikkelen met kwaliteit, recht doen aan de ruimtelijke, landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten van de plek; uitgaan van doelen, niet van regels,
- b zorg dragen voor een compact en hoogwaardig stelsel van onderling verbonden natuurgebieden en behoud en versterking van de kwaliteit van het landschap,
- c een robuust en toekomstbestendig water- en bodemsysteem voor alle gebruiksfuncties; bij droogte, hitte en waterovervloed,
- d een gezonde en veilige leefomgeving.

Om deze doelen in beleid te vertalen, hanteert de provincie drie aandachtsgebieden: Dynamisch, Mooi en Divers Gelderland. Ontwikkelingen in Gelderland wil de provincie benaderen vanuit elk van deze drie perspectieven, die elkaar aanvullen:

- Dynamisch: de (ruimtelijk-economische) ontwikkelingen en de geleiding daarvan op provinciaal niveau.
- Mooi: de Gelderse kwaliteiten die bescherming nodig hebben en ruimte voor behoud door ontwikkeling.
- Divers: het herkennen van de regionale verschillen in maatschappelijke vraagstukken en opgaven en het koesteren van de regionale identiteiten.

Gelderse Ladder voor duurzame verstedelijking

Het accent van stedelijke ontwikkelingen verschuift van nieuwbouw naar het vitaliseren van bestaande gebieden en gebouwen. Voor een goede afweging van keuzes voor locaties van nieuwe gebouwen staat de Gelderse ladder voor duurzaam ruimtegebruik centraal. Met deze ladder wordt een transparante besluitvorming en een zorgvuldige ruimtelijke afweging nagestreefd. Het gaat om het tijdig afwegen van kansen en mogelijkheden om bestaande gebouwen te benutten bij overwegingen van nieuwe bebouwing. Een goede afweging volgens de ladder vraagt om kennis van de bestaande voorraad. Gekoppeld daaraan zijn er vragen over de opgaven en kwaliteiten in een gebied:

- Past de ontwikkeling bij de doelen in Gelderland? Zo ja:
- Hoe voegt de ontwikkeling extra kwaliteit toe aan een gebied?

Als juridische basis gebruikt de provincie de Ladder voor duurzame verstedelijking, die het Rijk heeft vastgelegd in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). In elk plan dat voorziet in een nieuwe stedelijke ontwikkeling dienen gemeenten volgens de Rijksladder aan de hand van drie stappen de locatiekeuze te motiveren. Deze Rijksladder is van provinciaal belang. Aangezien de juridische borging van de ladder al geregeld is in het Bro, heeft de provincie de ladder niet nogmaals opgenomen in de provinciale omgevingsverordening.

Toetsing

Eén van de doelstellingen uit de Omgevingsvisie betreft het borgen van de kwaliteit en veiligheid van de leefomgeving. Daarbij is het van belang om te ontwikkelen met kwaliteit en recht te doen aan de kwaliteiten van het gebied. Volgens de Omgevingsvisie Gelderland bevindt het plangebied zich zowel in een militair complex (De Nieuwe Hol-

landse Waterlinie) als in een Nationaal landschap. Hiermee zijn enkel bestemmingen mogelijk die de kernkwaliteiten van een Nationaal landschap niet aantasten of versterken.

In dit kader is advies gevraagd aan Dorp Stad & Land, een onafhankelijke commissie die gemeenten adviseert op het gebied van landschap, stedenbouw, architectuur en cultureel erfgoed. De commissie heeft bij brief van 12 mei 2017 laten weten dat het plan niet strijdig is met de kernkwaliteiten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Gezien de kleine schaal van de ontwikkeling in de vorm van vervangende nieuwbouw doet het plan geen afbreuk aan de kernkwaliteiten van een Nationaal landschap. De aanleg van de radarfunctie tast de natuur- en landschappelijke waarden en de beeldkwaliteit voor landschapselementen conform ontwerp-richtlijnen van de Nieuwe Hollandse Waterlinie niet onevenredig aan.

De ontwikkeling past daarmee binnen de kaders van de Omgevingsvisie Gelderland.

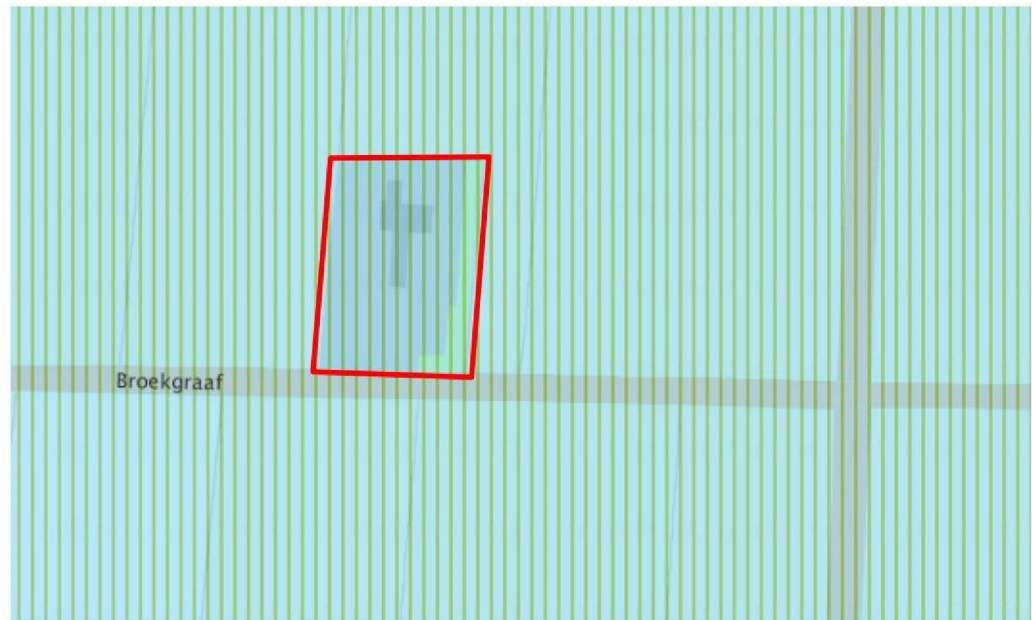
3.2.2 Omgevingsverordening Gelderland

De provincie beschikt over verschillende instrumenten waarmee zij haar ambities realiseert. De omgevingsverordening wordt ingezet voor die onderwerpen waarvoor de provincie eraan hecht dat de doorwerking van het beleid van de Omgevingsvisie juridisch gewaarborgd is. De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van het provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen.

De Omgevingsverordening richt zich net zo breed als de Omgevingsvisie op de fysieke leefomgeving in de Provincie Gelderland. Dit betekent dat vrijwel alle regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving opgenomen zijn in de Omgevingsverordening. Het gaat hierbij om regels op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, water, mobiliteit en bodem. De verwachting is dat de Omgevingsverordening op termijn alle regels zal gaan bevatten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving.

Landschap

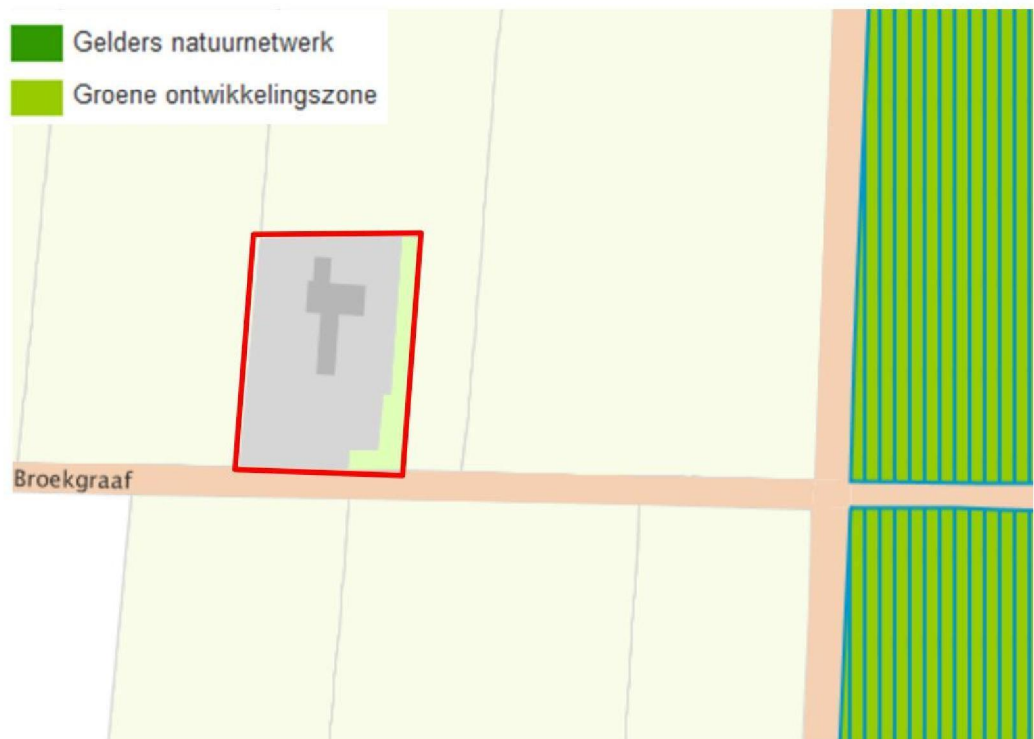
Uit de navolgende afbeelding van de kaart 'Landschap' van de Omgevingsverordening wordt duidelijk dat het plangebied binnen de 'Nieuwe Hollandse Waterlinie' ligt.

'Nieuwe Hollandse Waterlinie' met aanduiding plangebied (rood)

Natuur

Uit de navolgende afbeelding van de kaart 'Natuur' van de Omgevingsverordening wordt duidelijk dat het plangebied niet binnen het Gelders natuurnetwerk (GNN) of Groene ontwikkelingszone (GO) ligt.

GNN en GO met aanduiding plangebied (rood)

Toetsing

Met betrekking tot de ligging in de 'Nieuwe Hollandse Waterlinie' is het van belang dat geen afbreuk wordt gedaan aan de kernkwaliteiten van het gebied. In het welstands-

advies¹⁰ (bijlage 10) van de Rijksbouwmeester wordt gesteld dat dit landschap zich kenmerkt in aanleg en daarin voorkomende objecten als militair landschap. Deze functie van radartoren kan wat betreft de Rijksbouwmeester dan ook gebiedseigen genoemd worden vanwege de inpassing in de Hollandse Waterlinie. Een neutrale, functionele verschijningsvorm ligt daarbij voor de hand. Tevens wordt een en ander onderkend door de commissie ruimtelijke kwaliteit Dorp Stad & Land. In de Omgevingsverordening worden verder geen regels genoemd die op dit plan van toepassing zijn. Het plan is daarom niet in strijd met de Omgevingsverordening.

3.3 Regionaal beleid

3.3.1 *Structuurvisie Rivierenland 2004-2015*

De gemeente West Betuwe maakt deel uit van de Regio Rivierenland. Regio Rivierenland is een samenwerkingsverband van negen gemeenten in de Betuwe en de Bommelerwaard. De gemeenten ontwikkelen daarin eigen beleid en nemen eigen formele besluiten. De Structuurvisie Rivierenland 2004-2015 (Regio Rivierenland, 2004) formuleert als hoofdpoging het behouden en versterken van het unieke karakter van de regio rond de ruimtelijke structuurdragers die de eigenheid van dit landschap bepalen. De ruimtelijke structuurdragers zijn de uiterwaarden, dijken, oeverwallen en kommen en het cultuurhistorische landschap (bijvoorbeeld de Nieuwe Hollandse Waterlinie). In het Rivierenland zijn de ruimtelijke structuurdragers richtinggevend voor de ontwikkeling van verstedelijking, de functies van het landelijk gebied, verkeer en vervoer en recreatie en toerisme. Hierdoor wordt het unieke landschap met haar contrasten behouden dan wel versterkt. De hoofdinfrastructuur wordt door de regio mede als leidend gezien voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen.

Voor het realiseren van de bundeling van verstedelijking kiest de regio voor voortzetting van de huidige kernenhiërarchie waarin Tiel een regionale opvangfunctie heeft voor wonen, werken en voorzieningen en de kernen Zaltbommel, Geldermalsen, Culemborg en Druten een subregionale functie hebben. De regio wil de mogelijke toepassing van de netwerkgedachte gaan onderzoeken. Voor de hele regio geldt een kwalitatieve benadering van nieuwe verstedelijking, ruimtelijk geduid met de kwaliteitscontouren, zoals deze voor de periode tot 2015 rond de kernen zijn getrokken in het kader van het Experiment Ruimtelijk Beleid Rivierenland.

Toetsing

Het plan betreft een bestemmingswijziging van 'Bedrijf' naar 'Maatschappelijk - militaire zend- en ontvanginstallatie'. De voormalige bebouwing is gesloopt en er wordt een nieuw radarstation gebouwd. Het perceel is in de huidige situatie reeds zorgvuldig ingepast in de omgeving. In de nieuwe situatie wordt de te bebouwen oppervlakte in omvang teruggebracht. Het plan past binnen de regionale structuurvisie.

¹⁰ Rijksvastgoedbedrijf, Atelier Rijksbouwmeester (13 februari 2019), Welstandadvies radartoren Herwijnen. Briefkenmerk: 704371.

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 Structuurvisie Plus 2030 (Manifest van Lingewaal)

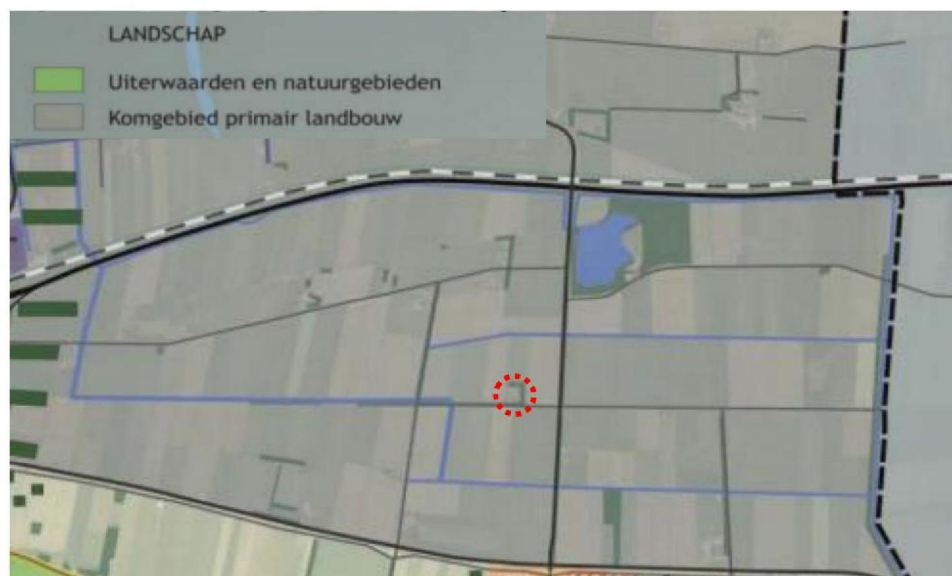
Het afwegingskader voor het toekomstige beleid ten aanzien van de kernen en het buitengebied in Lingewaal is vastgelegd in 'Het Manifest van Lingewaal: Structuurvisie Plus 2030', dat op 28 januari 2010 is vastgesteld. De Structuurvisie is meer dan een visie op ruimtelijke en economische ontwikkelingen. Het is een visie op de leefbaarheid van de kernen en gemeente als geheel, waarbij gestreefd wordt naar een samenhang tussen ruimte, economie en gemeenschap. Het hart van de Structuurvisie wordt gevormd door het Manifest van Lingewaal.

Hierin staan de basiskeuzen, de hoofdlijnen die de koers voor de voormalige gemeente Lingewaal (thans: gemeente West Betuwe) naar 2030 uitzetten.

De hoofdlijnen van het Manifest zijn nader uitgewerkt en vertaald naar de belangrijkste beleidsvelden binnen de gemeente. De gemeentelijke inzet in Herwijnen is met name gericht op:

- ruimte bieden voor doelgroepen van beleid (zoals jongeren en ouderen);
- clustering van zorg- en onderwijsvoorzieningen in combinatie met ontmoetingsfunctie;
- het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit;
- het mobiliseren en faciliteren van bewonersparticipatie.

Zoals uit navolgende afbeelding blijkt ligt het plangebied in een 'Komgebied primair landbouw'.

Uitsnede structuurvisiekaart met aanduiding plangebied (rood)

Toetsing

In het open komgebied is ruimte voor andere functies dan landbouw, maar dan wel ondergeschikt. Ze mogen het functioneren van de agrarische sector niet belemmeren. Omdat de voorgenomen ontwikkeling slechts een herbestemming en herbouw van bebouwing betreft, waarbij de te bebouwen oppervlakte in omvang wordt terugge-

bracht, tast dit het open komgebied niet aan. Tevens is de functie 'radar' niet belemmerend of beperkend voor de agrarische functie in de omgeving.

3.4.2 Besluit tot niet vaststellen ontwerpbestemmingsplan Broekgraaf 1

Voor onderhavige ontwikkeling is in eerste instantie een bestemmingsplan ('Broekgraaf 1') opgesteld.

In zijn openbare vergadering van 11 oktober 2018 heeft de gemeenteraad van (de voormalige gemeente) Lingewaal echter besloten om het bestemmingsplan 'Broekgraaf 1', waarmee werd beoogd aan het gelijknamige perceel de bestemming 'maatschappelijk – militaire zend- en ontvangstinstallatie' toe te kennen, niet vast te stellen.

De argumenten daarvoor waren destijds de volgende.

1. De raad was van mening dat de bouwhoogte van 30 m in het bestemmingsplan niet gekoppeld was aan een maximaal bebouwingspercentage en dat daarom voor het totale aangegeven bouw-vlak een bouwhoogte zou kunnen worden gerealiseerd van 30 meter. Een bouwhoogte van 30 m over het gehele bouwvlak achtte de raad onaanvaardbaar.
2. De raad was van mening dat met de komst van een radarstation niet alleen de locatie van het radarstation, maar ook het radarverstoringgebied in de overwegingen had moeten worden betrokken.
In dat kader kan worden gesteld dat rondom de radarfuncties van het ministerie van Defensie toetsingsgebieden zijn aangewezen. Deze gebieden zijn beschreven in de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (Rarro; zie ook afbeeldingen op pagina 14 BP). De toetsingsplicht verschilt voor windturbines enerzijds en gebouwen en andere bouwwerken anderzijds. Dit is nodig, omdat windturbines een grotere kans hebben radars te verstoren. Plannen voor windturbines zijn toetsingsplichtig wanneer zij zijn gepland op een afstand van minder dan 75 kilometer van één van de radarposten en indien de tiphoogte van de wieken de opstelhoogte van die radarinstallatie met een bepaalde hoogte overstijgt.
Plannen voor gebouwen en bouwwerken zijn toetsingsplichtig indien zij zijn voorzien binnen 15 kilometer van een radarfunctie en indien de hoogte het opstelpunt van de radarinstallatie met een bepaalde hoogte overstijgt.
3. De gemeente stelt dat een militaire radar valt onder milieucategorie 6 uit de Brochure Bedrijven en milieuzonering uit 2009 van het VNG. Voor deze categorie geldt een richtafstand van 1500 meter ten opzichte van de dichtstbijzijnde gevoelige milieubestemming. Dit geldt voor het aspect gevaar.
4. Naar mening van de raad ontbreekt er een MER rapportage of had op zijn minst een aanmeldnotitie onderdeel moeten uitmaken van het bestemmingsplan.
5. De ICNIRP normen zijn volgens de raad verouderd en niet in Nederlandse wet- en regelgeving vast gelegd.
6. De raad is van mening dat de vragen die zij gesteld hebben aan Defensie, TNO en RIVM onvoldoende zijn beantwoord. Met name de vragen m.b.t. de gezondheidsrisico's voor omwonenden in relatie tot de normen zoals die in het buitenland gelden.

Reactie op bovenstaande argumenten

In reactie op bovenstaande argumenten kan het volgende worden gesteld.

1. Het bouwvlak is in onderhavig rijksinpassingsplan verkleind tot de ruimte die nodig is voor de toren en trafo (zie verbeelding behorende bij dit rijksinpassingsplan). Het (extra) opnemen van een bebouwingspercentage is daarom niet nodig.
2. In voorliggend rijksinpassingsplan is aandacht geschonken aan de radarverstoringszone die geldt voor de radar Herwijnen. Voor Herwijnen geldt dat de laagste toetsingshoogte van de 15 km zone zonder meer een bouwhoogte toelaat van 30 meter. Bestaande bebouwing wordt vanzelfsprekend gerespecteerd.
3. 'Gevaar' betreft volgens de VNG-brochure alle gevaaraspecten, inclusief brandgevaar en stofexplosies. Voor de ontwikkeling die met onderhavig inpassingsplan mogelijk wordt gemaakt is de waarborging van straalveiligheid van belang. 5.1.2e Nederland B.V. heeft dit aspect in kaart gebracht en gerapporteerd in het rapport Thales Nederland B.V. (4 oktober 2016). Engineering Analysis Report SMART-L EWC GB, document nummer: 0026~H0203~9505301286_EAR_715_NLD en komt tot de conclusie dat er geen gezondheidsrisico wordt veroorzaakt door dit inpassingsplan voor wat betreft straling.

In opdracht van het Defensie heeft TNO hier verder onderzoek naar gedaan. Dit is gerapporteerd in de Notitie Stralingsgevaar radarinstallatie Herwijnen d.d. 8 april 2019, TNO. De conclusie betreft dat de in Nederland geldende ICNIRP normen niet worden overgeschreden op de verschillende locaties waar zich mensen kunnen bevinden.

De radar zal pas in gebruik worden genomen indien uit metingen na installatie blijkt dat deze voldoet aan de geldende richtlijnen.

4. De milieueffectrapportage (m.e.r.) is een hulpmiddel om bij diverse procedures het milieubelang een volwaardige plaats in de besluitvorming te geven. Een m.e.r. is verplicht bij de voorbereiding van plannen en besluiten van de overheid over initiatieven en activiteiten van publieke en private partijen die belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben. De m.e.r. is wettelijk verankerd in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en het Besluit m.e.r.. Onderhavig plan voorziet in de ontwikkeling van 1 radarstation. Het perceel is in de huidige situatie reeds zorgvuldig ingepast in de omgeving. Gelet op de geringe omvang van het plan en de ligging van het plangebied worden geen nadelige gevolgen voor het milieu verwacht. Het milieubelang is in de paragrafen 4.1-4.12 in voldoende mate afgewogen. Een passende beoordeling op basis van de Wet natuurbescherming is niet nodig, waardoor het plan om die reden geen m.e.r.-plicht heeft. Ook een nadere beoordeling in een m.e.r.-beoordeling of plan-m.e.r. is niet noodzakelijk.
5. Verwezen wordt naar de Notitie van TNO m.b.t. stralingsgevaar d.d. 8 april 2019 waarin de werkelijke stand van zaken met ICNIRP normen in Nederland wordt weergegeven. Daarnaast wordt verwezen naar het onderzoek van TNO naar cumulatieve straling¹¹. Hieruit blijkt dat de genoemde eerdere versie ook eind 2019, begin 2020 nog steeds geldig is. Dit wordt nog eens bevestigd in de uitspraak ECLI:NL:RBDHA:2020:4461 d.d. 25 mei 2020.
6. In de afgelopen twee jaar zijn t.b.v. de bestemmingsplanprocedure drie openbare informatieavonden gehouden waarin alle vragen konden worden gesteld. Deze werden door de aanwezige deskundige van Defensie, TNO, RIVM en GGZ of di-

¹¹ TNO (2020). Evaluatie van gezondheidsaspecten door RF-velden afkomstig van de voorgenomen SMART-L radar te Herwijnen. Rapportnummer: TNO 2020 R10094. Januari 2020.

rect beantwoord of in een enkel geval meegenomen en naderhand schriftelijk beantwoord. Alle vragen zijn geïnventariseerd en in een Nota van Antwoord schriftelijk vastgelegd.

4 Milieuaspecten

4.1 Milieueffectrapportage

Algemeen

De milieueffectrapportage (m.e.r.) is een hulpmiddel om bij diverse procedures het milieubelang een volwaardige plaats in de besluitvorming te geven. Een m.e.r. is verplicht bij de voorbereiding van plannen en besluiten van de overheid over initiatieven en activiteiten van publieke en private partijen die belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben. De m.e.r. is wettelijk verankerd in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en het Besluit m.e.r.

Toetsing

Onderhavig plan voorziet in de ontwikkeling van 1 radarstation. Het perceel is in de huidige situatie reeds zorgvuldig ingepast in de omgeving. Gelet op de geringe omvang van het plan en de ligging van het plangebied worden geen nadelige gevolgen voor het milieu verwacht. Het milieubelang wordt in navolgende paragrafen in voldoende mate afgewogen. Een passende beoordeling op basis van de Wet natuurbescherming is niet nodig (er is geen kans op significante negatieve effecten op Natura 2000 gebieden), waardoor het plan om die reden geen m.e.r.-plicht heeft.

Omdat de activiteit niet voorkomt op de D-lijst behorende bij het Besluit milieueffectrapportage is ook een nadere beoordeling in de vorm van een (vormvrije) m.e.r.-beoordeling of plan-m.e.r. niet noodzakelijk.

4.2 Bodem

Algemeen

In het kader van een planprocedure moet zijn aangetoond dat de bodem en het grondwater geschikt zijn voor het beoogde gebruik. Hiertoe is het uitvoeren van een verkennend milieukundig bodem- en grondwateronderzoek noodzakelijk. Dit onderzoek moet uitwijzen of de locatie mag worden aangewend voor de gewenste ontwikkeling.

Toetsing

In december 2015 is door Tebodin op de locatie Broekgraaf 1 in Herwijnen een verkennend en actualiserend bodemonderzoek uitgevoerd. Het onderzoeksrapport is als bijlage bij het inpassingsplan opgenomen. De belangrijkste resultaten van het onderzoek zijn in deze paragraaf weergegeven.

Aanleiding voor het bodemonderzoek is de voorgenomen verkoop van de locatie en de aanwezigheid van een ondergrondse HBO tank met leidingwerk. Doel van het onderzoek is het vaststellen van de actuele kwaliteit aan minerale olie in de grond en aan minerale olie en vluchtige aromaten in het grondwater ter plaatse van de ondergrondse tank en leidingwerk en het vaststellen van de algemene bodemkwaliteit op het overige perceel.

Het bodemonderzoek in november en december 2015 uitgevoerd en gerapporteerd¹².

Behoudens een zwakke oliewater reactie bij boring 308 tussen 2,3 tot 2,5 m-MV zijn tijdens de veldwerkzaamheden verder geen waarnemingen gedaan die aanleiding geven tot het vermoeden van bodemverontreiniging.

Verkenkend bodemonderzoek

Zowel de bovengrond als ondergrond is verontreinigd met diverse zware metalen boven de achtergrondwaarden. Mengmonster MM01 bg (zand) is tevens verontreinigd met PCB boven de achtergrondwaarde. De gehalten geven geen aanleiding tot nader bodemonderzoek (marginale overschrijdingen achtergrondwaarden, nader onderzoek is nodig bij overschrijding interventiewaarde).

In het grondwater is een verhoogde concentratie barium boven de streefwaarde aangetoond. Het gehalte geeft geen aanleiding tot nader bodemonderzoek (marginale overschrijdingen streefwaarde, nader onderzoek is nodig bij overschrijding interventiewaarde).

Actualiserend onderzoek

Zowel ter plaatse van deellocatie A (vulpunt, ontluchtingspunt, leidingwerk, ondergrondse tank) als deellocatie B (oliegestookte CV met ontgraving voormalige lekkage) zijn geen verontreinigingen met minerale olie en/of vluchtige aromaten aangetoond in de grond of het grondwater boven de achtergrondwaarde dan wel streefwaarde.

Behoudens de in 2011 (vooronderzoek door PJ Milieu) aangetoonde lichte mate van verontreiniging met minerale olie in de grond (> achtergrondwaarde) ter plaatse van deellocatie A (leidingwerk) komen de resultaten overeen met de resultaten uit het bodemonderzoek uit 2011.

Conclusie en aanbevelingen

In het onderhavige onderzoek is de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem vastgelegd. Het onderzoek vormt geen aanleiding om nader bodemonderzoek te adviseren. De resultaten van het onderhavige onderzoek vormen uit milieuhygiënisch oogpunt geen belemmering voor de voorgenomen verkoop van de locatie.

Bij eventuele afvoer van grond en/of verhardingsmaterialen van de onderzoekslocatie dient rekening gehouden te worden met het Besluit bodemkwaliteit.

Advies Omgevingsdienst Rivierenland

In november 2016 heeft de Omgevingsdienst Rivierenland advies¹³ uitgebracht wat betreft het aspect bodem. Het advies is als bijlage bij het inpassingsplan opgenomen.

De bodem is niet verontreinigd met minerale oliën. Dit geldt ook voor het grondwater. Behoudens de opslag van aardolieproducten hebben geen bodembedreigende werkzaamheden dan wel opslag van bodembedreigende stoffen plaatsgevonden. De con-

¹² Tebodin (7 december 2015), Verkenkend en actualiserend bodemonderzoek, documentnummer: 16215001.

¹³ Omgevingsdienst Rivierenland (3 november 2016), 5.1.2e kenmerk: 021472086.

clusie betreft dat met de gegevens zoals hierboven vermeld en de gegevens uit het verkennend bodemonderzoek uitgevoerd door Tebodin een goede ruimtelijke ordening wordt aangetoond.

Asbestinventarisatie

In oktober 2012 is door PJ Milieu BV een asbestinventarisatie¹⁴ uitgevoerd. Het onderzoeksrapport is als bijlage bij het inpassingsplan opgenomen. Overigens is de bebouwing met inachtneming van bovenstaande inmiddels gesloopt.

Aan de hand van het vooronderzoek, de visuele inspectie en de analyseresultaten concludeert PJ Milieu BV dat in en aan het (inmiddels) voormalig radarstation op het plangebied asbesthoudende materialen aanwezig waren.

Dit betekent dat er voorafgaand aan/tijdens de sloop van de toren een aanvullende asbestinventarisatie (type B) is uitgevoerd, conform de huidige regelgeving.

Conclusie

Het aspect bodem vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het plan.

4.3 Geluid (rail)verkeerslawaaï

Algemeen

De mate waarin het geluid onder andere het woonmilieu mag belasten, is geregeld in de Wet geluidhinder (Wgh). In het plan moet volgens de Wgh worden aangetoond dat gevoelige functies, zoals een woning, een aanvaardbare geluidsbelasting hebben als gevolg van omliggende (spoor)wegen. Indien nieuwe geluidsgevoelige functies worden toegestaan, stelt de Wgh de verplichting akoestisch onderzoek te verrichten naar de geluidsbelasting ten gevolge van omliggende (spoor)wegen.

Toetsing

(Rail)verkeerslawaaï

Het plan betreft de bouw van een nieuw militair radarstation. Een radarstation is geen geluidsgevoelige functie. Toetsing aan de Wgh is daarom niet van toepassing.

Industrielawaai

Hoewel de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering' geen (indicatieve) richtafstand toekent aan een radarinstallatie betreft het in onderhavige situatie wel een geluidsveroorzakende functie. Uit onderzoek van TNO¹⁵, waarbij een prognose is opgesteld van de geluidbelasting in de omgeving van de beoogde locatie van de radarantenne, blijkt dat de etmaalwaarde van de geluidbelasting bij de dichtstbijzijnde gevoelige bestemming beperkt kan worden tot 40 dB(A), door toepassing van een scherm van maximaal 3 meter hoog rondom de rand van de toren. Daarmee is een nadere beschouwing niet noodzakelijk.

¹⁴ PJ Milieu BV (1 oktober 2012), Asbestinventarisatie, kenmerk: 1133102K.

¹⁵ TNO (4 oktober 2018). Notitie Prognose geluidbelasting SMART-L-radar Herwijnen. Projectnummer: 060.40668.

Aanvullend onderzoek van **5.1.2e** heeft aan het licht gebracht dat er verbeteringen mogelijk zijn in de systemen van de radartoren, waarmee de aandrijving soepeler gaat lopen en minder geluid produceert. De fabrikant zal aanpassingen aan de radar verrichten, waardoor binnen de door bevoegd gezag gestelde geluidsgrenzen wordt gebleven.

Conclusie

Met inachtneming van het voorgaande vormt het aspect geluid geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van onderhavig plan.

4.4 Luchtkwaliteit

Algemeen

De Wet luchtkwaliteit (verankerd in de Wet milieubeheer hoofdstuk 5, titel 5.2) is een implementatie van diverse Europese richtlijnen omtrent luchtkwaliteit waarin onder andere grenswaarden voor vervuilende stoffen in de buitenlucht zijn vastgesteld ter bescherming van mens en milieu. In Nederland zijn stikstofdioxide (NO_2) en zwevende deeltjes als PM_{10} (fijn stof) de maatgevende stoffen waar de concentratieniveaus het dichtst bij de grenswaarden liggen. Overschrijdingen van de grenswaarden komen, uitzonderlijke situaties daargelaten, bij andere stoffen niet voor. Vanaf 1 januari 2015 dient het bevoegd gezag de luchtkwaliteit ook te toetsen aan de grenswaarde voor $\text{PM}_{2,5}$. Op basis van onderzoek door het Planbureau voor de Leefomgeving kan worden gesteld dat als aan de grenswaarden voor PM_{10} wordt voldaan, ook aan de grenswaarde voor $\text{PM}_{2,5}$ wordt voldaan.

Hoewel de luchtkwaliteit de afgelopen jaren flink is verbeterd kan Nederland niet voldoen aan de luchtkwaliteitseisen die in 2010 van kracht zijn geworden. De EU heeft Nederland derogatie (uitstel) verleend op grond van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Dit betreft een gemeenschappelijke aanpak van het Rijk en diverse regio's om samen te werken aan een schonere lucht waarbij ruimte wordt geboden aan noodzakelijke ruimtelijke ontwikkelingen. Plannen die in betekende mate bijdragen aan luchtverontreiniging worden opgenomen in een gebiedsgericht programma van het NSL. Het maatregelenpakket in het NSL is hiermee in evenwicht en zodanig dat op termijn de luchtkwaliteit in heel Nederland onder de grenswaarden ligt. Plannen die 'niet in betekende mate' (NIBM) bijdragen aan luchtverontreiniging hoeven niet langer individueel getoetst te worden aan de Europese grenswaarden aangezien deze niet leiden tot een significante verslechtering van de luchtkwaliteit. Deze grens is in de AMvB NIBM gelegd bij 3% van de grenswaarde van een stof: Voor NO_2 en PM_{10} betekent dit dat aannemelijk moeten worden gemaakt dat het plan tot maximaal $1,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ verslechtering leidt. Voor een aantal functies (o.a. woningen, kantoren, tuin- en akkerbouw) is dit gekwantificeerd in de ministeriële regeling NIBM.

Uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening wordt afgewogen of het aanvaardbaar is het plan op deze plaats te realiseren. Hierbij kan de blootstelling aan luchtverontreiniging een rol spelen, ook als het plan 'niet in betekende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging. Er is sprake van een significante blootstellingsduur

als de verblijfsduur die gemiddeld bij de functie te verwachten is een aanzienlijk deel van de dag betreft. Volgens de toelichting op de Regeling Beoordeling luchtkwaliteit is dit onder andere het geval bij een woning, school of sportterrein.

Gevoelige bestemmingen als scholen, kinderdagverblijven, bejaarden- en zorgtehuizen genieten op grond van de gelijknamige AMvB extra bescherming. Substantiële uitbreiding of nieuwsvestiging binnen 50 meter van een provinciale weg of 300 meter van een Rijksweg is alleen toegestaan als de concentraties luchtvervuilende stoffen zich onder de grenswaarden bevinden waardoor geen onacceptabele gezondheidsrisico's optreden.

Toetsing

In het plangebied worden geen nieuwe gevoelige bestemmingen mogelijk gemaakt. In dit geval betreft de ruimtelijke ontwikkeling de bouw van een nieuw militair radarstation. De ministeriële regeling NIBM kwantificeert de (N)IBM-grens niet voor de functie van radarstation. Dit betekent dat op een andere manier aannemelijk gemaakt moet worden dat het plan niet in betekenende mate bijdraagt aan de luchtverontreiniging.

De nieuwe bebouwing zal geen toename van het aantal verkeersbewegingen met zich meebrengen. Ook levert de functie op andere wijze (bijvoorbeeld uitstoot van CO₂ door stookinstallaties) geen substantiële bijdrage aan een verslechtering van de luchtkwaliteit. Er is dus geen sprake van een significante verslechtering van de luchtkwaliteit ter plaatse.

Conclusie

Op basis van het voorgaande wordt geconcludeerd dat zowel vanuit de Wet Luchtkwaliteit als vanuit een goede ruimtelijke ordening de luchtkwaliteit geen belemmering vormt voor het onderhavige initiatief.

4.5 Bedrijven en milieuzonering

Algemeen

Indien door middel van een plan nieuwe, gevoelige functies mogelijk worden gemaakt, moet worden aangetoond dat een goed leefmilieu mogelijk kan worden gemaakt. Hierbij moet rekening worden gehouden met omliggende functies met een milieuzone. Anderzijds mogen omliggende bedrijven niet in hun ontwikkelingsmogelijkheden worden aangetast door de realisatie van een nieuwe gevoelige functie.

Wat betreft de aanbevolen richtafstanden tussen bedrijvigheid en gevoelige functies is de VNG publicatie 'Bedrijven en Milieuzonering'¹⁶ als leidraad voor milieuzonering gebruikt.

In de VNG-publicatie zijn richtafstanden voor diverse bedrijfstypen c.q. functies opgenomen. De van toepassing zijnde richtafstand is afhankelijk van het omgevingstype. De VNG-brochure hanteert een tweetal omgevingstypen die gebaseerd zijn op de omgevingskwaliteit. Het eerste omgevingstype is een 'rustige woonwijk' of 'rustig buitengebied'. Het tweede omgevingstype wat de VNG onderscheidt, is een 'gemengd

¹⁶ VNG publicatie 'Bedrijven en Milieuzonering', 2009.

gebied' (een gebied met een matige tot sterke functiemenging waarbij direct naast woningen andere functies voorkomen zoals winkels, horeca en kleine bedrijven). Voor gemengde gebieden kunnen de richtafstanden met één stap worden verminderd.

De richtafstanden volgens de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering' gelden tussen enerzijds de grens van de bestemming die bedrijven (of andere milieubelastende functies) toelaat en anderzijds de uiterste situering van de gevel van een woning die volgens het bestemmingsplan of via vergunningvrij bouwen mogelijk is.

Toetsing

Onderhavig plangebied kan worden aangemerkt als een rustig buitengebied. Daarbij zijn de volgende richtafstanden van toepassing:

Milieu-categorie	Richtafstand tot 'rustig buitengebied'
1	10 m
2	30 m
3.1	50 m
3.2	100 m
4.1	200 m
4.2	300 m
5.1	500 m
5.2	700 m
5.3	1.000 m
6	1.500 m

Externe werking

De externe werking betreft de vraag of de nieuwe functies in onderhavig plan niet leiden tot hinder voor de bestaande of toekomstige hindergevoelige functies.

De gronden in het plangebied krijgen op grond van dit inpassingsplan de bestemming 'Maatschappelijk - militaire zend- en ontvangstinstallatie'. Op basis van de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering' kan het radarstation worden aangeduid als 'radarinstallatie'. De radartoren valt volgens de VNG-brochure in milieucategorie 6. Voor deze categorie geldt een richtafstand van 1.500 meter ten opzichte van de dichtstbijzijnde gevoelige functie. Dit geldt voor het aspect 'gevaar'. De overige aspecten kennen geen richtafstand voor een radarinstallatie.

'Gevaar' betreft volgens de VNG-brochure alle gevaaraspecten, inclusief brandgevaar en stofexplosies. Dergelijke gevaaraspecten zijn niet aan de orde bij de radarinstallatie, waardoor aan de richtafstand ruimschoots kan worden voldaan. Bij het in gebruik hebben van de militaire radarinstallatie wordt niet gewerkt met gevaarlijke stoffen. Dit in tegenstelling tot andere (bedrijfs)activiteiten die in milieucategorie 6 vallen, zoals olieraffinaderijen. Gevaren voor de omgeving door brand, explosies of een gifwolk van gevaarlijke stoffen zijn evenmin aan de orde bij het in gebruik hebben van de militaire radarinstallatie.

Voor wat betreft het aspect elektromagnetische velden kan worden gesteld dat bij het gebruik van de militaire radarinstallatie de waarborging van de blootstellingslimieten voor elektromagnetische straling belangrijk is. De radarinstallatie mag de in Nederland

geldende blootstellingslimieten, die door de International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection (ICNIRP) is bepaald, niet overschrijden. Meer informatie hierover in relatie tot het aspect 'gezondheid' is opgenomen in paragraaf 5.5.

Overigens is voor het aspect 'geluid' geen richtafstand opgenomen. Dit is echter wel een aspect dat een rol speelt bij de radarinstallatie. Om die reden heeft hier nader onderzoek naar plaatsgevonden. In paragraaf 4.3 is hier aandacht aan besteed.

Interne werking

Naast de externe werking moet ook de interne werking worden beoordeeld. Met andere woorden: past de nieuwe functie in de omgeving?

In het plangebied worden geen nieuwe hindergevoelige functies mogelijk gemaakt. Er hoeft daarom niet worden onderzocht of de functies in het plangebied hinder ondervinden van hinderveroorzakende functies in de omgeving van het plangebied.

Conclusie

Het aspect bedrijven en milieuzonering vormt geen beperking voor de uitvoerbaarheid van onderhavig inpassingsplan.

4.6 Externe veiligheid

Algemeen

Het aspect externe veiligheid betreft het risico op een ongeval waarbij een gevaarlijke stof aanwezig is. Deze gevaarlijke stoffen kennen twee verschillende bronnen. Dit zijn de stationaire bronnen (chemische fabriek, lpg-vulpunt) en de mobiele bronnen (route gevaarlijke stoffen). Er wordt onderscheid gemaakt tussen de kans op een ramp en het aantal mogelijk slachtoffers. Er wordt bij externe veiligheid onderscheid gemaakt in plaatsgebonden risico en groepsrisico. Het plaatsgebonden risico biedt burgers in hun woonomgeving een minimum beschermingsniveau tegen gevaarlijke stoffen. Het groepsrisico heeft een oriënterende waarde en voor het plaatsgebonden risico geldt een grenswaarde voor kwetsbare objecten en een richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten.

Plaatsgebonden risico

Het plaatsgebonden risico mag in principe nergens groter zijn dan 1 op 1 miljoen (ofwel 10^{-6}). Dit is de kans dat een denkbeeldig persoon, die zich een jaar lang permanent op de betreffende plek bevindt (de plek waarvoor het risico is uitgerekend), dodelijk verongelukt door een ongeval. Deze kans mag niet groter zijn dan eens in de miljoen jaar. Elke ruimtelijke ontwikkeling wordt getoetst aan het plaatsgebonden risico van 10^{-6} als grenswaarde.

Groepsrisico

Het groepsrisico geeft de kans aan dat in één keer een groep mensen die zich in de omgeving van een risicosituatie bevindt, dodelijk door een ongeval wordt getroffen. Groepsrisico legt een relatie tussen de kans op een ramp en het aantal mogelijke slachtoffers. Bij groepsrisico is het dan ook niet een contour die bepalend is, maar het aantal mensen dat zich gedurende een bepaalde periode binnen de effectafstand van een risicovolle activiteit ophoudt. Welke kans nog acceptabel geacht wordt, is afhan-

kelijk van de omvang van de ramp. Een ongeval met 100 doden leidt tot meer ontwrichting, leed en emoties, dan een ongeval met 10 dodelijke slachtoffers. Aan de kans op een ramp met 100 doden wordt dan ook een grens gesteld, die een factor honderd lager ligt dan voor een ramp met 10 doden. In het Bevi (stb. 250, 2004) wordt verder een verantwoordingsplicht (door de overheid) voor het groepsrisico rond inrichtingen wettelijk geregeld (art. 13). De verantwoording houdt in dat wordt aangegeven of risico's acceptabel zijn en welke maatregelen worden genomen om de risico's te verkleinen.

Het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en de wet Basisnet

Het Bevt stelt regels aan transportroutes en de omgeving daarvan voor de ruimtelijke inrichting rond wegen, waterwegen en spoorwegen met vervoer van gevaarlijke stoffen. Het Basisnet is een landelijk aangewezen netwerk. Het Basisnet heeft betrekking op de Rijksinfrastructuur: hoofdwegen (snelwegen), hoofdwaterwegen (binnenwateren) en hoofdspoorwegen (enkele uitzonderingen daargelaten).

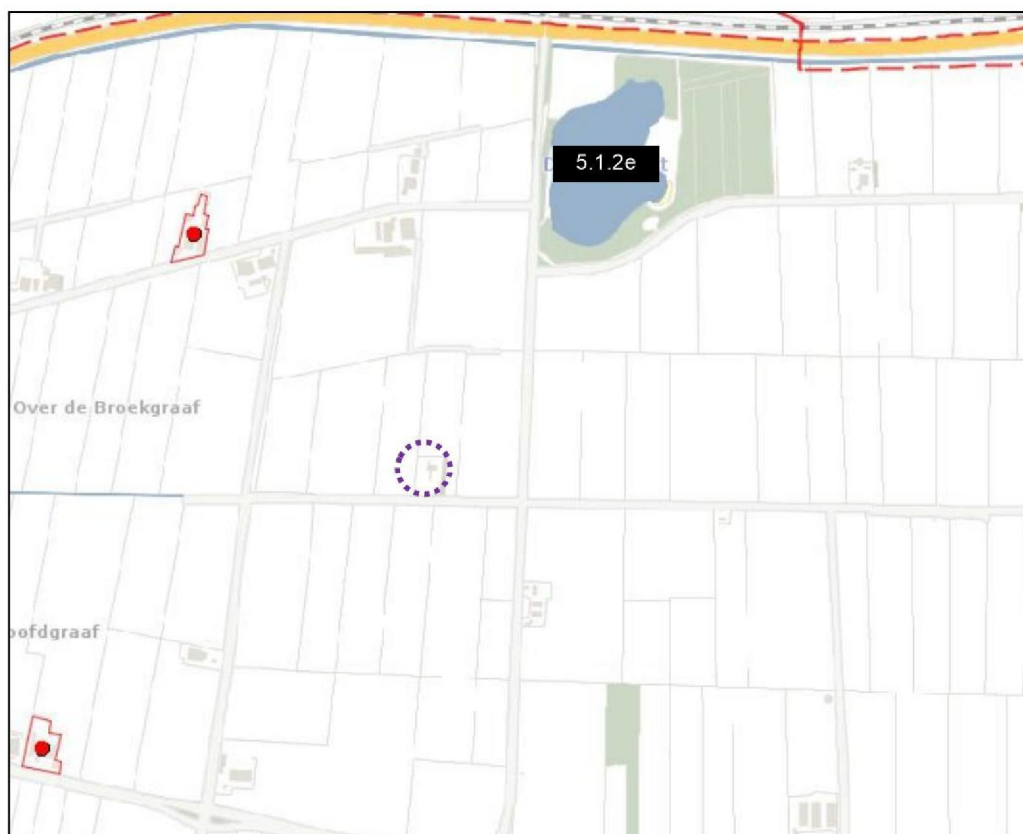
Besluit externe veiligheid buisleidingen

Het Bevb en de bijbehorende Regeling externe veiligheid buisleidingen (Revb) zijn op 1 januari 2011 in werking getreden. Het Bevb regelt onder andere welke veiligheidsafstanden moeten worden aangehouden rond buisleidingen met gevaarlijke stoffen. Tevens zijn in het Bevb bebouwingsvrije zones opgenomen. De normstelling is in lijn met het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Buisleidingen zijn in de omgeving niet aanwezig.

Toetsing

Onderzoek naar de risico's vanwege stationaire risicobronnen en een verantwoording moet plaatsvinden indien het plangebied is gelegen binnen het invloedsgebied van de meest relevante risicobronnen (BEVI-bedrijven). Aanvullend moeten veiligheidsafstanden worden aangehouden rondom minder risicovolle bedrijven.

Bij het raadplegen van de risicokaart van de provincie Gelderland is gebleken dat er geen stationaire bronnen aanwezig zijn die een risico vormen in het kader van externe veiligheid. Een uitsnede van de provinciale risicokaart is opgenomen op de navolgende afbeelding.

Uitsnede risicokaart met aanduiding plangebied (paars kader)

bron: risicokaart.nl

Stationaire risicobronnen

Binnen een straal van 1 kilometer van de ontwikkellocatie bevindt zich één stationaire risicobron. Het betreft een propaantank aan de 5.1.2e 7 (risicobron ten noordwesten van het plangebied). De gegevens van de risicokaart tonen dat er geen BEVI-inrichting aanwezig is op het terrein. Daarmee valt de risicobron onder het Activiteitenbesluit. Dit betekent dat de veiligheidsrisico's worden opgelost binnen het eigen terrein en daarmee is een nadere beschouwing van deze risicobron niet noodzakelijk.

N.B. de afgebeelde risicobron ten zuidwesten van het plangebied ligt op meer dan een kilometer afstand. Een nadere beschouwing van deze risicobron is daarom niet noodzakelijk.

Mobiele risicobronnen

Uit de regionale signaleringskaart externe veiligheid blijkt dat het aspect externe veiligheid alleen relevant is vanwege het vervoer van gevaarlijke stoffen over de Betuwe-route. Het plangebied ligt namelijk binnen het invloedsgebied van deze transportroute, waarbij personen kunnen overlijden als rechtstreeks gevolg van een zwaar ongeval met toxische stoffen. Het plangebied ligt echter buiten een veiligheidszone, een plasbrandaandachtsgebied en buiten de meest relevante zones voor het groepsrisico (de 200 meter zones).

Op grond van artikel 7 van het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) moet in dergelijke gevallen worden ingegaan op de mogelijkheden voor:

- de bestrijdbaarheid van een zwaar ongeval op deze transportroute en

- de zelfredzaamheid met betrekking tot nog niet aanwezige (beperkt) kwetsbare objecten binnen het plangebied.

Volgens artikel 9 van het Bevt moet de veiligheidsregio in de gelegenheid worden gesteld om hierover een advies uit te brengen. Veiligheidsregio Gelderland-Zuid heeft op 16 augustus 2016 aangegeven dat in dit geval sprake is van een standaardsituatie, waarvoor onderstaande verantwoordingstekst kan worden gehanteerd. Relevant hierbij is ook dat het ruimtelijke besluit geen betrekking heeft op het mogelijk maken van een (nog niet aanwezig) "bijzonder kwetsbare object", bestemd voor verminderd zelfredzame personen.

Bestrijdbaarheid van de omvang van een ramp of zwaar ongeval

Bij een calamiteit, waarbij toxische stoffen (kunnen) vrijkomen, zal de brandweer inzetten op het beperken of voorkomen van effecten. Deze inzet zal voornamelijk plaatsvinden bij de bron. De brandweer richt zich dan niet direct op het bestrijden van effecten in of nabij het plangebied. De mogelijkheden voor bestrijdbaarheid worden daarom niet verder in beschouwing genomen.

Mogelijkheden tot zelfredzaamheid

Bij een calamiteit, waarbij toxische stoffen (kunnen) vrijkomen, is het belangrijk dat de aanwezigen in het plangebied worden geïnformeerd hoe te handelen bij dat incident. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de zogenaamde waarschuwings- en alarmeringspalen (WAS-palen) of NL-alert. Bij het genoemde incidentscenario is het advies om te schuilen in een gebouw en de ramen, deuren en ventilatieopeningen te sluiten. In het plangebied zijn voldoende mogelijkheden aanwezig om dit advies tijdig op te volgen.

Conclusie

Het aspect externe veiligheid is alleen relevant vanwege het vervoer van gevaarlijke stoffen over de Betuweroute. Gelet op de hiervoor genoemde overwegingen zijn er gezien vanuit het plangebied voldoende mogelijkheden voor de zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid bij een zwaar ongeval op deze transportroute. Dit betekent dat geen nadere eisen aan het plan gesteld hoeven te worden in het kader van het aspect externe veiligheid.

5 Overige aspecten

5.1 Flora en fauna

Algemeen

Bij ruimtelijke ingrepen moet rekening gehouden worden met de aanwezige natuurwaarden van het plangebied. Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming en beschermde houtopstanden. Bij gebiedsbescherming zijn de Wet natuurbescherming en provinciale verordeningen van toepassing. De provincies beschermen via provinciale verordening waardevolle natuurgebieden zoals het Natuurnetwerk Nederland, weidevogelgebied en ganzenfoerageergebied. Daarnaast kunnen natuurgebieden of andere gebieden die essentieel zijn voor het behoud van bepaalde flora en fauna, aangewezen worden als Europees vogelrichtlijn- en/of habitatrichtlijngebied (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Wet natuurbescherming. Ook de bescherming van individuele plant- en diersoorten is geregeld in deze wet.

Toetsing

In februari 2019 is door SAB een quick scan natuur¹⁷ uitgevoerd. Het onderzoeksrapport is als bijlage bij het inpassingsplan opgenomen. De belangrijkste resultaten van het onderzoek zijn in deze paragraaf weergegeven.

Gebiedsbescherming

Uit het onderzoek blijkt dat er verschillende Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied liggen. Door de ruime afstand tussen het plangebied en deze gebieden zijn negatieve effecten op deze gebieden ten gevolge van het plan uitgesloten. Het plan ligt voorts niet in het Gelders natuurnetwerk of andere provinciaal beschermde natuur. De bescherming van deze gebieden staat uitvoering van het plan niet in de weg.

Soortenbescherming

Zorgplicht, voor alle in het wild levende dieren en planten

In en rondom het plangebied kunnen in het wild levende planten en dieren voorkomen. Bij de ruimtelijke ontwikkeling zouden deze planten en dieren kunnen worden gedood. Voor al de in het wild levende soorten geldt de zorgplicht van de Wet natuurbescherming. Dit houdt in elk geval in dat iedereen die weet dat hij schade aan natuur gaat veroorzaken door een bepaalde handeling, hij deze handeling daarom niet uitvoert, of maatregelen neemt om schade aan de natuur door de handeling zoveel mogelijk te voorkomen.

Vogels

Uit de quick scan blijkt verder dat in en direct rond het plangebied vogels aanwezig zijn en ook kunnen broeden. Voor deze vogels geldt artikel 3.1 van de Wet natuurbe-

¹⁷ SAB (2019). Quick scan natuur. Herwijnen, Broekgraaf. Projectnummer: 160239.03. 20 februari 2019.

scherming, die het onder meer verbiedt vogels te doden, te vangen of in gebruik zijnde nesten van vogels te beschadigen of te vernielen.

Bij de geplande ontwikkeling zouden nesten van broedende vogels kunnen worden beschadigd, wat verboden is onder de Wet natuurbescherming. De periode waarin de meeste vogelsoorten broeden, loopt globaal van half maart tot half augustus, maar ook broedgevallen buiten deze periode zijn gewoon beschermd. Om overtreding van de wet te voorkomen adviseren wij u om de geplande ruimtelijke ontwikkeling buiten de broedperiode te starten. Op deze manier worden geen in gebruik zijnde nesten beschadigd of vernield. Ook zullen vogels in en direct rond het plangebied geen nest bouwen, omdat te veel verstoring aanwezig is.

Indien de werkzaamheden echt in de broedperiode gestart moeten worden, is nader onderzoek naar broedende vogels noodzakelijk. Kort voor de start van de werkzaamheden dient dan door een ecooloog met kennis van vogels door middel van één veldbezoek onderzocht te worden of broedende vogels in en direct rond het plangebied aanwezig zijn. Als deze niet aanwezig zijn, kunnen de werkzaamheden starten. Als wel een broedende vogel aanwezig is, mogen de werkzaamheden niet starten. Er dient dan met een ecooloog met kennis van vogels naar een oplossing gezocht te worden.

Overige beschermde soorten

Soorten waarvoor provinciale vrijstelling geldt

In en nabij het plangebied kunnen ook soorten voorkomen die zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming, maar waarvoor een provinciale vrijstelling van de verboden geldt, voor werkzaamheden die men uitvoert in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Dit betreft bijvoorbeeld de soorten bruine kikker en gewone pad. Door de provinciale vrijstelling staat de aanwezigheid van deze soorten de geplande ontwikkeling niet in de weg. Wel geldt ook voor deze soorten altijd de eerder beschreven zorgplicht.

Soorten, waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Bij de quick scan bleek dat langs de randen van het plangebied enkele essen en eiken staan waarin enkele vleermuiskasten hangen. Deze vleermuiskasten zijn geplaatst in het kader van een eerder verleende ontheffing van de (destijds geldende) Flora- en faunawet. Deze ontheffing werd verleend voor de omgang met een vleermuisverblijfplaats in de oude, inmiddels grotendeels gesloopte bebouwing. Deze vleermuiskasten zijn aangebracht als tijdelijke mitigerende maatregelen voor het verdwijnen van deze verblijfplaats. Voor de omgang met deze kasten gelden de regels van de verleende ontheffing van de Flora- en faunawet.

Door het uitgevoerde onderzoek is duidelijk geworden dat overige essentiële elementen, zoals essentieel leefgebied of verblijfplaatsen, van beschermde soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt, niet aanwezig zijn. Doordat deze elementen niet aanwezig zijn, staat deze categorie beschermde soorten de ontwikkeling niet in de weg.

Bescherming houtopstanden

Bij deze ruimtelijke ontwikkeling wordt geen houtopstand geveld waarop de regels van de Wet natuurbescherming van toepassing zijn. De bescherming van houtopstanden vormt dan ook geen beperking voor de beoogde ruimtelijke ontwikkeling.

In aanvulling op de uitgevoerde quick scan natuur kan worden gesteld dat er in de wetenschappelijke literatuur geen publicaties bekend zijn die aantonen dat straling afkomstig van een radar van invloed is op (het gedrag van) dieren of op flora en fauna in het algemeen. Hierbij dient wel te worden gesteld dat er behoefte bestaat aan een dergelijk wetenschappelijk onderzoek.

Conclusie

Het aspect 'flora en fauna' vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het plan. Wel dient er te allen tijde rekening gehouden te worden met de zorgplicht en met broedende vogels. Ten slotte dient de omgang met de aanwezige vleermuiskasten plaats te vinden conform de eerder verleende ontheffing Flora- en faunawet.

5.2 Archeologie

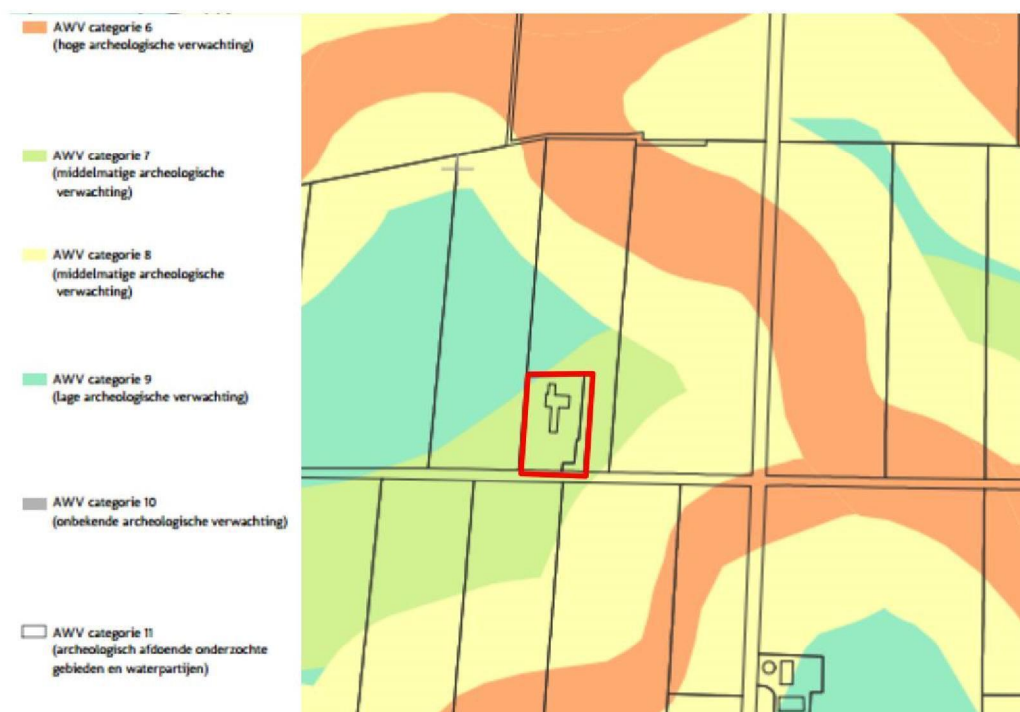
Algemeen

Door ondertekening van het verdrag van Malta (1992) heeft Nederland zich verplicht om bij ruimtelijke planvorming nadrukkelijk rekening te houden met het niet-zichtbare deel van het cultuurhistorisch erfgoed, te weten de archeologische waarden. In de Monumentenwet 1988 is geregeld hoe met in de grond aanwezige dan wel te verwachten archeologische waarden moet worden omgegaan. Het streven is om deze belangen tijdig bij het plan te betrekken.

Bij ingrepen waarbij de ondergrond wordt geroerd, dient te worden aangetoond dat de eventueel aanwezige archeologische waarden niet worden aangetast.

Toetsing

De raad van de voormalige gemeente Lingewaal (thans: gemeente West Betuwe) heeft op 12 maart 2012 de herziene beleidsnota Archeologische monumentenzorg vastgesteld. In de beleidsnota is het gemeentelijk beleid op het gebied van archeologie vastgelegd. Om de archeologische waarden inzichtelijk te maken, is een archeologische verwachtingskaart opgesteld voor het grondgebied van de gemeente. Deze kaart is vervolgens vertaald naar een archeologische beleidskaart. De navolgende afbeelding toont een fragment van de archeologische beleidskaart.

Fragment archeologische beleidskaart voormalige gemeente Lingewaal met aanduiding plangebied (rood)

Het plangebied ligt grotendeels in een gebied met een middelmatige archeologische verwachting (categorie 7 op de gemeentelijke beleidskaart). Archeologisch inventariserend veldonderzoek is verplicht als de oppervlakte van bodemingrepen groter is dan 500 m² én de diepte van de ingreep dieper reikt dan 200 cm - Mv.

Omdat het nieuw te bouwen radarstation een oppervlakte kleiner dan 500 m² heeft, is geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. Bovendien is sprake van herbouw/vervanging van een bestaand bouwwerk, waarbij de grond reeds geroerd is. Ter bescherming van eventuele toekomstige ingrepen zijn de bestaande dubbelbestemmingen overgenomen in dit inpassingsplan.

Conclusie

Het aspect archeologie vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het plan.

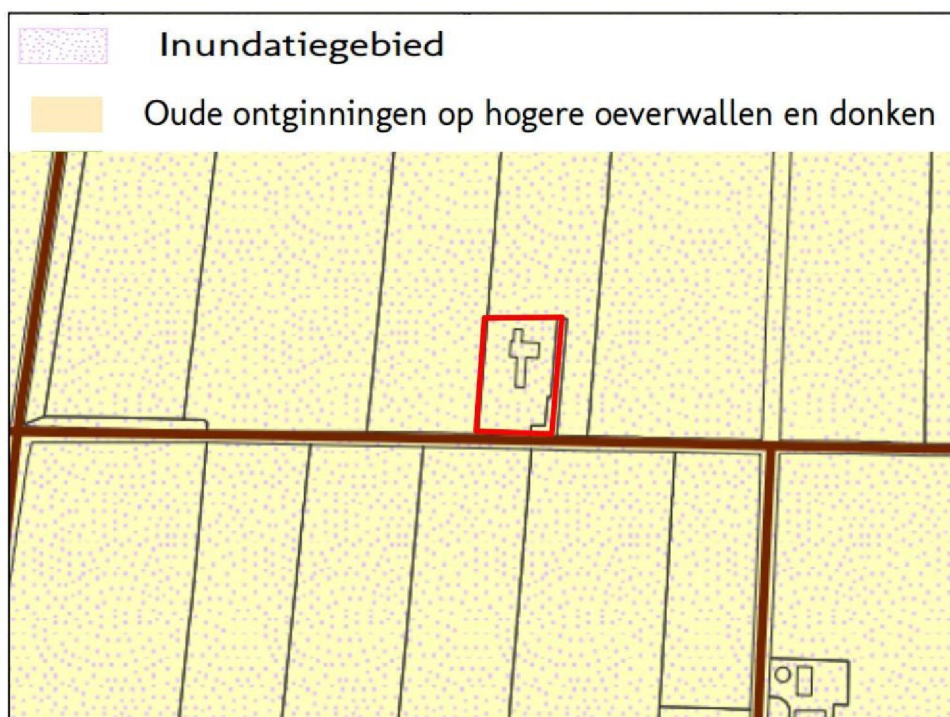
5.3 Cultuurhistorie

Algemeen

Door wijzigingen in het Bro (Besluit ruimtelijke ordening) is sinds 1 januari 2012 het opnemen van een cultuurhistorische paragraaf verplicht. In de toelichting van het inpassingsplan dient een beschrijving te worden opgenomen van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden. De opsteller en vaststeller van het inpassingsplan is daarmee dus verplicht om breder te kijken dan alleen naar het facet archeologie. Ook de facetten historische (stede)bouwkunde en historische geografie dienen te worden meegenomen in de belangenafweging. Hierbij gaat het om zowel beschermde als niet formeel beschermde objecten en structuren.

Toetsing

Op 8 maart 2012 heeft de raad van de voormalige gemeente Lingewaal (thans: gemeente West Betuwe) de Cultuurhistorische Waardenkaart vastgesteld. De navolgende afbeelding toont een fragment van deze kaart.

Fragment Cultuurhistorische Waardenkaart met aanduiding plangebied (rood)

Met betrekking tot onderhavig plan is met name de ligging in het inundatiegebied van de Nieuwe Hollandse Waterlinie relevant. Voor het gebied is de openheid van het gebied van grote cultuurhistorische en landschappelijke waarde.

De voorgenomen ontwikkeling betreft een herbestemming. Zoals gesteld door de Rijksbouwmeester (zie bijlage 7) kenmerkt het landschap zich in aanleg en daarin voorkomende objecten als militair landschap. Deze functie van radartoren zou je dan ook gebiedseigen kunnen noemen. Een neutrale, functionele verschijningsvorm ligt daarbij voor de hand.

Daarnaast is de ontwikkeling dusdanig klein van schaal dat de cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het gebied niet worden aangetast. Met andere woorden; het karakter van het voormalige inundatiegebied blijft zeer herkenbaar aanwezig. Voor de ruimtelijke kwaliteit van het landschap van de Waterlinie is het wel van belang het erf te voorzien van een passende erfbeplanting. Dit is in de huidige situatie reeds het geval. De huidige beplanting zal zoveel mogelijk gehandhaafd blijven, zeker de bossingels langs de terreingrenzen. Tot de Kernkwaliteiten Nieuwe Hollandse Waterlinie behoort naast openheid, groen en een rustig karakter ook duisternis. Er komt geen of nauwelijks extra verlichting. De toren heeft zelf ook geen verlichting.

Conclusie

Het aspect cultuurhistorie vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het plan.

5.4 Water

5.4.1 Rijksbeleid

Het Nationaal Waterplan 2016-2021 is op 10 december 2015 vastgesteld. Het Nationaal Waterplan geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Het kabinet speelt proactief in op de verwachte klimaatveranderingen op lange termijn, om overstromingen te voorkomen.

In het Nationaal Waterplan 2016-2021 staan de volgende ambities centraal:

- Nederland blijft de veiligste delta in de wereld
- Nederlandse wateren zijn schoon en gezond en er is genoeg zoetwater
- Nederland is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht
- Nederland is en blijft een gidsland voor watermanagement
- Nederlanders leven waterbewust.

Het kabinet zet de veranderingen in het waterveiligheidsbeleid voort en zal hiertoe een wetsvoorstel met nieuwe normen voor de primaire keringen voorbereiden.

Nieuwe normen zijn nodig, omdat de huidige eisen aan primaire keringen grotendeels uit de jaren zestig van de vorige eeuw dateren. Sindsdien zijn het aantal mensen en de economische waarde achter de dijken toegenomen. Ook is nieuwe kennis beschikbaar gekomen over de werking van de keringen en de gevolgen van overstromingen. De doelen op het gebied van waterveiligheid zijn omgerekend naar normspecificaties voor de keringen. Deze zijn niet meer gebaseerd op dijkringen, maar op dijktrajecten. Elk dijktraject krijgt een norm-specificatie die past bij de gevolgen in dat specifieke gebied. De normspecificaties zijn ingedeeld in zes klassen, waarbij de overstromingskans varieert van 1/300 per jaar tot 1/100.000 per jaar.

Het Rijk onderkent het belang van verbinden van ruimte en water. Bij het aanpakken van wateropgaven en de uitvoering van watermaatregelen vindt daarom afstemming plaats met andere relevante ruimtelijke opgaven en maatregelen in het gebied, zodat scope, programmering en financiering zo veel mogelijk op elkaar aansluiten of, beter nog, elkaar versterken. Het kabinet streeft daarbij ook naar integrale combinaties, waarbij ruimtelijke inrichting een belangrijke rol speelt bij het oplossen van wateropgaven. Omgekeerd is het van belang om bij ruimtelijke opgaven vroegtijdig rekening te houden met wateropgaven en de veerkracht van watersystemen. De gewenste betere verbinding tussen water en ruimte geldt voor alle opgaven op het gebied van waterveiligheid, zoetwater en waterkwaliteit.

5.4.2 Provinciaal beleid

Omgevingsvisie

Op 9 juli 2014 is de Omgevingsvisie Gelderland vastgesteld en op 1 januari 2018 geconsolideerd vastgesteld. De omgevingsvisie vervangt de huidige omgevingsplannen zoals de Structuurvisie, het Gelders Milieuplan en het Waterplan Gelderland 2010-2015. De Omgevingsvisie richt zich formeel op de komende tien jaar, maar wil ook een doorkijk bieden aan Gelderland op een langere termijn.

In de omgevingsvisie wordt de ambitie en de rol van de provincie voor het aspect water aangegeven. De provincie stuurt op een veerkrachtig en duurzaam water- en bodemsysteem. Dit bestaat uit bodem en ondergrond, grondwater en oppervlaktewater. Een veerkrachtig en duurzaam water- en bodemsysteem helpt mee aan een optimale en duurzame driedimensionale inrichting van Gelderland.

Een systeem is veerkrachtig als het onder normale omstandigheden alle functies goed kan uitvoeren, (tijdelijke) over- en onderbelasting goed op kan vangen zonder dat maatschappelijke overlast of ecologische schade optreedt en hiervan snel kan herstellen zonder blijvende negatieve effecten. Een systeem is duurzaam als het ook in de toekomst kan blijven functioneren en in stand kan worden gehouden tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. Om de veerkracht van het water- en bodemsysteem te vergroten is het belangrijk om meer ruimte te maken voor beken, te zorgen voor stedelijk waterbeheer en voor goed bodembeheer. Dat betekent bijvoorbeeld dat de bodem zodanig wordt beheerd en gebruikt dat de bodem meer water kan opnemen in perioden van regen en dus ook weer water kan afgeven in perioden van droogte. Zowel bewoonde gebieden, natuurgebieden als landbouwgronden zullen hieraan een bijdrage moeten leveren.

Daarnaast is het van belang om ervoor te zorgen dat het water- en bodemsysteem duurzaam is en ook in de toekomst kan blijven functioneren tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. De provincie streeft naar een duurzaam gebruik van de ondergrond. Zij zoekt naar een balans tussen het benutten van de kansen die de ondergronds biedt en het behouden van de waarde van de ondergrond voor toekomstige generaties. Doel is te komen tot een integrale, efficiënte en duurzame benutting zonder onomkeerbare gevolgen voor de ondergrond. Dit betekent dat de provincie moet afwegen wat op een bepaalde plek in de ondergrond of bovengronds wel of niet mag.

Omgevingsverordening

De Omgevingsverordening Gelderland is op 24 september 2014 door Provinciale Staten van Gelderland vastgesteld en op 1 januari 2018 geconsolideerd vastgesteld. In de verordening zijn regels opgenomen met betrekking tot het aspect water. Het gaat onder meer om de onderwerpen grond- en drinkwater en vaarwegen.

5.4.3 Waterschap Rivierenland

Op 27 november 2015 heeft het bestuur van Waterschap Rivierenland het Waterbeheerprogramma 2016-2021 vastgesteld. Het waterbeheerprogramma richt zich op het veilig houden van het rivierengebied tegen overstromingen, om voldoende en schoon water te hebben en om het afvalwater effectief te zuiveren. Het plan is ingegaan op 22 december 2015 en heeft een looptijd van zes jaar.

Waterschap Rivierenland speelt bij het waterbeheer in op veranderingen in de omgeving zoals klimaatverandering. De doelen richten zich op de lange termijn. Zo moeten bijvoorbeeld de dijken in 2050 voldoen aan de nieuwe veiligheidsnormen en de waterkwaliteit moet in 2027 aansluiten bij de doelen uit de Kaderrichtlijn Water. Hogere overheden als het rijk, de provincies en de Europese Unie hebben deze doelen voor het waterbeheer bepaald. Waterschappen hebben ook gezamenlijke doelen afgesproken, onder andere in het Bestuursakkoord Water en het Klimaatakkoord.

Waterschap Rivierenland trekt in het Waterbeheerprogramma 2016-2021 de lijn door van het vorige waterbeheerplan. De koers wordt niet gewijzigd, maar het werk wordt gecontinueerd. De doelen voor de lange termijn blijven het uitgangspunt. Om de inhoudelijke ambities te realiseren, wordt geanticipeerd op nieuwe ontwikkelingen en worden strategische allianties aangegaan. Het accent ligt in de periode 2016-2021 onder meer op:

- gebiedsgericht werken;
- waterbewustzijn;
- innovatie.

Waterveiligheid

Het beschermen van het rivierengebied tegen overstromingen is de hoogste prioriteit van dit programma. Veel rivierdijken zijn momenteel niet veilig genoeg op basis van de veiligheidsnormen. Overheden werken hard aan de waterveiligheid met als doel dat men hier veilig kan wonen en werken. Het beleid volgt het principe van 'meer-laagsveiligheid': preventie, ruimtelijke inrichting en crisisbeheersing. De komende 6 jaar zijn er forse verbeteringen nodig bij zowel onze primaire keringen als de regionale keringen. Het waterschap gaat tot en met 2021 het volgende doen:

- verbetering van afgekeurde dijken;
- toepassing van innovatieve dijkverbeteringen;
- behoud van sterke dijken;
- deelname aan regionaal programma WaalWeelde;
- grensoverschrijdende samenwerking.

Watersysteem

Er zijn diverse maatregelen die wateroverlast moeten voorkomen. Deze maatregelen dragen bij aan een betere waterkwaliteit waardoor men in het hele watersysteem over voldoende en schoon water kan beschikken. Een goed waterpeil en goede grondwatercondities worden bediend door aan- en afvoer van water. Een aandachtspunt hierbij is dat de belangen van de verschillende partijen in het gebied zo goed mogelijk nagestreefd worden. De ambitie is dat er in 2021 voldoende water van goede kwaliteit beschikbaar is voor stedelijk gebied, bedrijfsleven, landbouw, natuur en recreatie.

Waterketen

Afvalwater wordt in de waterketen ingezameld, getransporteerd en gezuiverd. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inzameling en het transport tot aan een overnamepunt. Vanuit deze overnamepunten transporteert het waterschap het afvalwater naar de rioolwaterzuivering waar het wordt gezuiverd. Aandachtspunten hierbij zijn het doelmatig en duurzaam zuiveren waarbij een goede samenwerking in de waterketen onontbeerlijk is. Het doel is dat in 2021 zuiveringen efficiënter werken en het gezuiverde afvalwater schoner is. Om dit te bereiken worden energie, grondstoffen en water hergebruikt.

Keur

Naast het beheerprogramma beschikt het Waterschap Rivierenland over een verordening: de Keur voor waterkeringen en wateren. Hierin staan de geboden en verboden die betrekking hebben op watergangen en waterkeringen. Voor het uitvoeren van werkzaamheden kan een watervergunning nodig zijn. De werkzaamheden in of nabij de watergangen en waterkeringen worden getoetst aan de beleidsregels. Deze water-

vergunning wordt vervolgens door het waterschap verleend of geweigerd. Ook is het mogelijk dat nadere eisen worden gesteld aan de vergunningverlening. Middels de watertoets, waarvan de resultaten in paragraaf 4.8.5 worden beschreven, heeft toetsing aan het beleid van het waterschap plaatsgevonden.

5.4.4 Situatie plangebied

Ter plaatse van de Broekgraaf 1 bevindt zich het terrein van een voormalig radarstation (de bebouwing is inmiddels gesloopt) met een oppervlakte van circa 500 m². Op dezelfde locatie wordt een militair radarstation gebouwd. Het verhard oppervlak neemt in vergelijking met de eerdere situatie niet toe. Hiermee wijzigen ook de mogelijkheden voor infiltratie van overtollig hemelwater niet. Dit past binnen het beleid van het Waterschap Rivierenland tot het voorkomen van waterlast.

5.4.5 Watertoets

Voor onderhavig plan is de digitale watertoets doorlopen¹⁸. De uitgevoerde watertoets is als bijlage opgenomen bij deze toelichting. Uit de digitale watertoets blijkt dat het plan onder de normale procedure valt. De normale procedure is van toepassing verklaard omdat de oost- en zuidgrens van het plangebied B en C watergangen raken. Voor een eerder ontwerp van dit plan is door het Waterschap Rivierenland een positieve reactie gegeven. Hiermee mag er vanuit worden gegaan dat het huidige inpasingsplan conform de eisen en wensen van het waterschap is en dat er geen aanleiding tot actie is. In het plangebied is geen kern- en beschermingszone van een waterkering gelegen. De huidige verhardingen worden zoveel als mogelijk gehandhaafd en hergebruikt. Afwatering van het hemelwater op de verharding wordt afgekoppeld en kan in de berm infiltreren. Het overige groene terrein geeft hemelwater voldoende mogelijk om via de natuurlijke weg te infiltreren in de bodem.

5.4.6 Conclusie

Het aspect water vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het plan.

5.5 Gezondheid

Voor de ontwikkeling van de radartoren is de waarborging van straalveiligheid van belang. In dit kader kan worden gesteld dat de radarantenne verticaal gepolariseerd zendt en ontvangt. Dit betekent dat het elektrische veld in het verticale vlak staat. Uitgangspunt is dat de radar aan alle Nederlandse normen dient te voldoen. De Raad van State heeft in diverse uitspraken gesteld dat de ICNIRP-richtlijnen (International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection) in Nederland gelden. Deze richtlijnen omschrijven de methodiek die gevolgd moet worden om de blootstelling aan niet-ioniserende straling te bepalen. Dit kan zowel door metingen als door computerberekeningen. Het ICNIRP schrijft limietwaarden voor, waar de blootstelling onder moet blijven. 'Onder de limiet' betekent dat volgens de huidige wetenschappelijke inzichten

¹⁸ Waterschap Rivierenland (2019). Digitale Watertoets, Broekgraaf 1 te Herwijnen. Dossiercode: 20190212-9-19852. 12 februari 2019.

de mens voldoende bescherming wordt geboden tegen blootstelling aan radiofrequente velden.

Thales Nederland B.V. heeft het aspect van straling in kaart gebracht¹⁹ en komt tot de conclusie dat er geen gezondheidsrisico wordt veroorzaakt door onderhavige ontwikkeling.

In opdracht van ~~het~~ Defensie heeft TNO hier verdere achtergrondinformatie over gegeven²⁰. Uit de Notitie Stralingsgevaar radarinstallatie Herwijnen blijkt dat de in Nederland geldende ICNIRP normen niet worden overschreden op de verschillende locaties waar mensen zich kunnen bevinden. Het centrum van de radarantenne bevindt zich op 24 m hoogte. Uit het Thales rapport blijkt dat bij een ronddraaiende antenne de limietwaarde volgens de ICNIRP-richtlijnen nergens wordt geschonden tot aan 17 m boven het maaiveldniveau. Bevindt men zich ter hoogte van de antenne, dan dient een afstand tot de antenne van 84 m in acht te worden genomen.

Ter plekke van de dichtstbijzijnde woning op 450 m afstand zal de blootstelling op maaiveldniveau naar verwachting een factor 9 onder de ICNIRP-limiet blijven. Ook voor de verderop gelegen locaties zal de blootstelling onder de limiet blijven (voor woningen ter hoogte van de radarantenne aan de rand van de bebouwde kom van Herwijnen bedraagt deze factor 12).

In opdracht van Defensie heeft TNO in januari 2020 een nadere evaluatie²¹ opgesteld om nadere gezondheidsaspecten in kaart te brengen. Indien aan de ICNIRP-richtlijn voldaan wordt, wordt de gezondheid van mensen tegen de mogelijke nadelige gevolgen van elektromagnetische velden voldoende beschermd. Deze richtlijn houdt rekening met kwetsbare groepen als kinderen, zwangere vrouwen, ouderen en zieken. TNO is in de berekeningen uitgegaan van het meest ongunstigste geval. Als er schattingen gemaakt moesten worden, zijn de blootstellingswaarden naar boven afgerond. Op deze manier kan worden voorkomen dat uiteindelijk de daadwerkelijke situatie te gunstig is vastgesteld.

In oktober 2019 heeft TÜV-Rheinland metingen uitgevoerd naar de elektromagnetische veldensterkten²². Geadviseerd wordt om deze metingen als referentiemetingen te beschouwen en na eventuele plaatsing van het radarstation in Herwijnen de metingen opnieuw uit te voeren. Geverifieerd moet worden of het station aan de dan geldende ICNIRP-richtlijn voldoet.

Na plaatsing van de radar zullen er door een onafhankelijk bureau stralingsmetingen worden verricht. Indien de resultaten uitwijzen dat de ICNIRP normen worden overschreden, zal het radarstation worden afgeschakeld.

¹⁹ Thales, Engineering Analysis Report Smart-L EWC GB (2016). Radhaz site regulation Wier and Herwijnen tower. Document Number 0026-H0203-9505301286_EAR_715_NLD.

²⁰ TNO (2019), Stralingsgevaar Radarinstallatie Herwijnen. Referentie: DHW-2019-100320757. 8 april 2019.

²¹ TNO (2020). Evaluatie van gezondheidsaspecten door RF-velden afkomstig van de voorgenomen SMART-L radar te Herwijnen. Referentie: TNO 2019 R11793. Januari 2020.

²² TÜV-Rheinland (2019). EMC measurement results. rapportagenummer: 19092604.e01. 2 oktober 2019.

5.6 Verkeer en parkeren

De locatie betreft een onbemande locatie en wordt alleen incidenteel bezocht voor onderhoud. Dit is in de huidige situatie eveneens het geval. Het plan heeft dus geen nadelige gevolgen voor verkeer en parkeren en is dus haalbaar op dit punt.

5.7 Economische uitvoerbaarheid

Voorliggend inpassingsplan maakt een bouwplan mogelijk, dat is benoemd in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening. Het plan wordt op initiatief van het ministerie van Defensie gerealiseerd.

Het project SMART-L Radar Herwijnen is inclusief financiële reservering opgenomen in de begroting van het ministerie van Defensie.

Er is geen sprake van een situatie waarbij op grond van artikel 6.12 Wro jo. artikel 6.2.1 Besluit ruimtelijke ordening een verplichting geldt voor het opstellen van een exploitatieplan. De economische uitvoerbaarheid is hiermee voldoende gewaarborgd.

6 Wijze van bestemmen

6.1 Algemeen

6.1.1 *Wat is een rijksinpassingsplan*

Een inpassingsplan is qua vorm, inhoud, procedure en juridische binding gelijk aan een bestemmingsplan. Enig verschil is dat een inpassingsplan, in dit geval een rijksinpassingsplan, de nationale belangen ruimtelijk vastlegt. Tevens bestaat er een extra verplichting om de gemeenteraad en de provinciale staten te horen. Op grond van artikel 3.28, derde lid Wro kan in een inpassingsplan de verhouding tussen het inpassingsplan en de onderliggende bestemmingsplannen en beheersverordening nader worden bepaald. In dit inpassingsplan is van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

Het gaat in een inpassingsplan/bestemmingsplan om het toekennen van gebruiksmogelijkheden. Vanuit de Wet ruimtelijke ordening volgt een belangrijk principe: het gaat om toelatingsplanologie. Het wordt de grondgebruiker (eigenaar, huurder etc.) toegestaan om de functie die het plan geeft uit te oefenen. Dit houdt in dat:

- 1 de grondgebruiker niet kan worden verplicht om een in het plan aangewezen bestemming ook daadwerkelijk te realiseren, en
- 2 de grondgebruiker geen andere functie mag uitoefenen in strijd met de gegeven bestemming (het overgangsrecht is hierbij mede van belang).

Een afgeleide van de gebruiksregels in het plan zijn regels voor bebouwing (bouwvergunning) en regels voor het verrichten van 'werken' (aanlegvergunning).

Een inpassingsplan/bestemmingsplan regelt derhalve:

- het toegestane gebruik van gronden (en de bouwwerken en gebouwen);
- en een inpassingsplan/bestemmingsplan kan daarbij regels geven voor:
- het bebouwen van de gronden;
 - het verrichten van werken (aanleggen).

Het inpassingsplan/bestemmingsplan is een belangrijk instrument voor het voeren van ruimtelijk beleid, maar het is zeker niet het enige instrument. Andere ruimtelijke wetten en regels zoals bijvoorbeeld de Woningwet, de Erfgoedwet, de Algemene Plaatselijke Verordening, de Wet Milieubeheer en de bouwverordening zijn ook erg belangrijk voor het uitoefenen van het ruimtelijke beleid.

6.1.2 *Over bestemmen, dubbelbestemmen en aanduiden*

Op de verbeelding wordt aangegeven welke bestemming gronden hebben. Dit gebeurt via een bestemmingsvlak. Voor het op de verbeelding aangegeven bestemmingsvlak gelden de gebruiksmogelijkheden zoals die in het bijhorende regel worden gegeven. Die toegekende gebruiksmogelijkheden kunnen op twee manieren nader worden ingevuld:

- 1 Via een dubbelbestemming. Een dubbelbestemming is, zoals de naam al zegt, een bestemming die óók aan de gronden wordt toegekend. Voor gronden kunnen dus meerdere bestemmingen gelden. Er geldt altijd één 'enkel' bestemming (dat is dé bestemming) en soms geldt er een dubbelbestemming (soms zelfs meerdere). In

de regel van de dubbelbestemming wordt omschreven wat er voor de onderliggende gronden geldt aan extra bepalingen in aanvulling, of ter beperking, van de mogelijkheden van de onderliggende bestemmingen.

- 2 Via een aanduiding. Een aanduiding is een teken op de verbeelding dat betrekking heeft op een vlak op die kaart. Via een aanduiding wordt in de regels 'iets' geregeld. Dat 'iets' kan betrekking hebben op extra mogelijkheden of extra beperkingen voor het gebruik en/of de bebouwing en/of het aanleggen van werken. Aanduidingen kunnen voorkomen in een bestemmingsregel, in meerdere bestemmingsregels en kunnen ook een eigen regel hebben.

6.1.3 Hoofdstukindeling van de regels

De regels zijn verdeeld over 4 hoofdstukken:

- 1 Inleidende regels. In dit hoofdstuk worden begrippen verklaard die in de regels worden gebruikt (artikel 1). Dit gebeurt om een eenduidige uitleg en toepassing van de regels te waarborgen. Ook is bepaald de wijze waarop gemeten moet worden bij het toepassen van de regels (artikel 2).
- 2 Bestemmingsregels. In dit tweede hoofdstuk zijn de bepalingen van de bestemmingen opgenomen. Dit gebeurt in alfabetische volgorde. Per bestemming is het toegestane gebruik geregeld en zijn bouwregels en, eventueel, ook een aanlegvergunningstelsel opgenomen. Als er dubbelbestemmingen zijn worden die ook in dit hoofdstuk opgenomen. Die komen, ook in alfabetische volgorde, achter de bestemmingsbepalingen.
Ieder artikel kent een vaste opzet. Eerst wordt het toegestane gebruik geformuleerd in de bestemmingsomschrijving. Vervolgens zijn bouwregels opgenomen. Aansluitend volgen ontheffingsbevoegdheden met betrekking tot bouw- en/of gebruiksregels. Ten slotte zijn eventueel een aanlegvergunningstelsel en/of wijzigingsbevoegdheden opgenomen.
Belangrijk om te vermelden is dat naast de bestemmingsbepalingen ook in andere artikelen relevante informatie staat die mede gelezen en geïnterpreteerd moet worden. Alleen zo is een volledig beeld te verkrijgen van hetgeen is geregeld.
- 3 Algemene regels. In dit hoofdstuk zijn bepalingen opgenomen met een algemeen karakter. Ze gelden dus voor het hele plan. In dit plan is een anti-dubbeltelregel opgenomen, alsmede een regel voor de bevoegdheid van provincie en gemeente.
- 4 Overgangs- en slotregels. In het laatste hoofdstuk zijn respectievelijk het overgangsrecht en een slotregel opgenomen. Hoewel het hier in wezen ook algemene regels betreft, zijn deze vanwege hun meer bijzondere karakter in een apart hoofdstuk opgenomen.

6.2 Dit rijksinpassingsplan

6.2.1 Algemeen

Dit inpassingsplan bestaat uit een verbeelding, regels en een toelichting. De verbeelding en de regels vormen tezamen het juridisch bindende gedeelte van het inpassingsplan. Beide planonderdelen dienen in onderlinge samenhang te worden gezien en toegepast. Op de verbeelding zijn de bestemmingen aangewezen. Aan deze bestemmingen zijn bouwregels en regels betreffende het gebruik gekoppeld. De toelichting heeft geen rechtskracht, maar vormt niettemin een belangrijk onderdeel van het plan. De toelichting van dit inpassingsplan geeft een weergave van de beoogredenen, de onderzoeksresultaten en de beleidsuitgangspunten die aan het inpassingsplan ten grondslag liggen. Tot slot is de toelichting van wezenlijk belang voor een juiste interpretatie en toepassing van het inpassingsplan.

6.2.2 Bijzonderheden in dit inpassingsplan

De regels in dit inpassingsplan zijn opgezet aan de hand van hetgeen hiervoor is beschreven.

Dit inpassingsplan kent de bestemming 'Maatschappelijk - Militaire zend- en ontvangstinstallatie'. Daarnaast zijn de dubbelbestemmingen 'Waarde - Archeologische verwachting 2', 'Waarde - Archeologische verwachting 4' en 'Waarde - Nieuwe Hollandse Waterlinie' opgenomen.

Maatschappelijk - Militaire zend- en ontvangstinstallatie (artikel 3)

Deze bestemming is bedoeld voor een grondstation voor een militaire zend- en ontvangstinstallatie met daarbij behorende voorzieningen. Bouwwerken mogen worden gebouwd binnen het bouwvlak. De maximum bouwhoogte is aangegeven op de verbeelding.

Waarde - Archeologische verwachting 2 (artikel 4) en Waarde - Archeologische verwachting 4 (artikel 5)

In de gronden met een archeologische dubbelbestemming bevinden zich mogelijk archeologische waarden. In de regels zijn afwijkende bouwregels opgenomen en voor het uitvoeren van bepaalde werken en werkzaamheden is een omgevingsvergunning nodig.

Waarde - Nieuwe Hollandse Waterlinie (artikel 6)

Deze dubbelbestemming is bedoeld voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van het erfgoed van uitzonderlijke universele waarde van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Bepaalde werken en werkzaamheden mogen alleen met een omgevingsvergunning worden uitgevoerd.

6.2.3 Algemene regels

Naast de bestemmingen bevat het plan een aantal algemene regels over bijvoorbeeld begrippen, de wijze van meten en overgangsrecht. Deze min of meer standaardregels in bestemmingsplannen c.q. inpassingsplannen worden hier verder niet toegelicht.

7 De procedure

7.1 Rijkscoördinatieregeling

Op het project 'militair radarstation Herwijnen' is de rijkscoördinatieregeling van toepassing verklaard.

Achtergrond

Op 22 april 2016 heeft het ministerie van Defensie bij de voormalige gemeente Lingewaal een principeverzoek ingediend om ten behoeve van de bouw van een militair radarstation in Herwijnen mee te werken aan een herziening van het bestemmingsplan. Het college van burgemeester en wethouders heeft in reactie hierop laten weten positief tegenover het verzoek te staan. In zijn openbare vergadering van 11 oktober 2018 heeft de gemeenteraad van Lingewaal echter besloten om het bestemmingsplan 'Broekgraaf 1', waarmee werd beoogd aan het gelijknamige perceel de bestemming 'maatschappelijk – militaire zend- en ontvangstinstallatie' toe te kennen, niet vast te stellen.

Door dit besluit van de gemeenteraad zou er binnen afzienbare tijd geen bestemmingsplan voor deze gronden in procedure komen, waarbij de beoogde bedoeling van Rarro, artikel 2.1, lid 8²³ niet zou worden ingevuld.

De Rijksinzet is erop gericht geweest om de gemeente eerst zelf de gelegenheid te bieden om de benodigde bestemmingsplanherziening door te voeren en daarna om in goed bestuurlijk overleg de ontstane impasse te doorbreken. Dit heeft niet geleid tot een oplossing, waarmee de eerder beschreven nationale belangen voldoende geborgd gaan worden. Daarom maakt het Rijk gebruik van haar bevoegdheid op grond van artikel 3.35, eerste lid Wro om zelf de ruimtelijke inpassing te gaan verzorgen met behulp van de rijkscoördinatieregeling.

Dientengevolge is voor het radarstation voorliggend inpassingsplan opgesteld. De voorbereiding en vaststelling van het inpassingsplan verloopt via één procedure en de benodigde vergunningen worden in een gecombineerde procesgang verleend.

Om uitvoering te kunnen geven aan het besluit van de Staatssecretaris van Defensie om de rijkscoördinatieregeling toe te passen op het project militaire radar te Herwijnen is de instemming van de Eerste en Tweede Kamer nodig. Na behandeling in beide kamers is er door de Eerste en Tweede Kamer ingestemd met het besluit tot toepassing van de rijkscoördinatieregeling.

7.2 Informatievoorziening/communicatie

In verband met een goede informatievoorziening en de mogelijkheid tot het stellen van vragen heeft Defensie drie informatieavonden gehouden. De eerste op 29 maart 2018, de tweede op 27 juni 2018 en de derde op 21 augustus 2018. Op alle drie de avonden

²³ De locatie is in de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (Rarro – artikel 2.1 lid 8) reeds aangewezen als militair radarstation. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro – artikel 2.6.9) is bepaald dat bij een eerstvolgende herziening van het bestemmingsplan voor deze gronden de bestemming 'maatschappelijk – militaire zend- en ontvangstinstallatie' moet worden opgenomen en dat geen bestemmingen worden opgenomen die een belemmering kunnen vormen voor de bruikbaarheid van dat radarstation.

hebben omwonenden de gelegenheid gekregen om vragen te stellen. Tijdens de tweede avond is gelegenheid geboden om vragen schriftelijk in te dienen. Deze vragen zijn allemaal beantwoord.

Tevens is een informatiekanaal in de vorm van een website beschikbaar. Op de website <https://www.defensie.nl/onderwerpen/radarstations> is alle informatie gebundeld, waaronder de reactiebundel met antwoorden op de meest gestelde vragen tijdens en naar aanleiding van de informatieavonden.

7.3 Overleg

Op grond van het bepaalde in artikel 3.28, eerste lid, Wet ruimtelijke ordening (Wro) kunnen, voor zover sprake is van nationale belangen, de gemeenteraad en provinciale staten worden gehoord. Het horen van de gemeenteraad en provinciale staten kan gecombineerd worden met het wettelijk vooroverleg zoals bedoeld in artikel 3.1.1. Besluit ruimtelijke ordening (Bro).

In dit kader is het Rijksinpassingsplan zowel met het bestuur van de gemeente West Betuwe als met de provincie besproken.

7.4 Zienswijzen

Het ontwerp inpassingsplan zal gedurende 6 weken ter inzage worden gelegd. Gedurende deze termijn wordt een ieder in de gelegenheid gesteld zienswijzen kenbaar te maken. Ingediende zienswijzen worden te zijner tijd in de bijlage samengevat weergegeven en van beantwoording voorzien.

Resultaten procedure: p.m.